

Załącznik
do Uchwały XI / 60 /15
Rady Miejskiej Śmigła
z dnia 27 sierpnia 2015 r.

**STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ
GMINY ŚMIGIEL
DO ROKU 2025**

Śmigiel, sierpień 2015 r.

STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ GMINY ŚMIGIEL DO ROKU 2025

Śmigiel, 2015

Spis treści

Wstęp	3
1. Wprowadzenie	4
1.1. Osoby zaangażowane do przygotowania Strategii	4
1.2. Uregulowania prawne, w tym założenia wynikające z dokumentów strategicznych	5
2. Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Śmigiel	10
2.1. Sytuacja demograficzna	10
2.2. Sytuacja mieszkaniowa	10
2.3. Aktywność zawodowa mieszkańców	11
2.4. Bezpieczeństwo mieszkańców	16
2.5. Ochrona zdrowia i wsparcie osób niepełnosprawnych	19
2.6. Dostęp do edukacji i różnych form rozwoju osobistego	22
2.6. Wypoczynek i kultura	24
2.7. Aktywność społeczna i obywatelska mieszkańców	27
2.8. Sytuacja rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	37
3. Cele i zadania polityki społecznej	42
3.1. Przegląd programów realizowanych w ramach polityki społecznej w Gminie Śmigiel	42
3.2. Misja, wizja i cele strategiczne	46
3.3. Analiza potencjałów i zagrożeń dla osiągnięcia zdefiniowanych celów polityki społecznej	47
3.4. Cele szczegółowe polityki społecznej i sposoby realizacji	50
3.5. Podmioty zaangażowane w realizację Strategii i źródła finansowania	50
3.6. Sposób monitorowania realizacji celów strategicznych	51
Podsumowanie	53

Wstęp

Strategia Polityki Społecznej Gminy Śmigiel do Roku 2025 jest jednym z podstawowych dokumentów określającym zadania lokalnej polityki społecznej w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Celem Strategii jest zmniejszenie skali, czy też w miarę możliwości, usunięcie problemów zagrażających bezpieczeństwu socjalnemu i rozwojowi mieszkańców gminy.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem opartym na przepisach prawa. Zapisy ustawy o pomocy społecznej nakładają na gminę obowiązek „opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka” (art. 17 ust. 1 pkt 1).

Celem niniejszej strategii jest zidentyfikowanie problemów społecznych występujących w społeczności Gminy Śmigiel oraz wskazanie metod i kierunków działania, które będą je minimalizować i rozwiązywać. Dlatego też zdiagnozowano sytuacje w jakich funkcjonują mieszkańcy, w takich obszarach jak tło demograficzne, polityka mieszkaniowa, bezpieczeństwo, możliwości aktywności zawodowej, społecznej mieszkańców. Ponadto analizie poddano sytuację rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Dokument stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców społeczności śmigiejskiej, w szczególności tych, którzy zagrożeni są marginalizacją, poprzez ich włączenie społeczne.

Dokument jest zgodny z założeniami odnoszącymi się do dokumentów strategicznych z zakresu polityki społecznej. Umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, w szczególności z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, oraz stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów.

Zakres realizacji zadań uzależniony będzie, między innymi od środków finansowych, jak i szeroko rozumianej współpracy przedstawicieli samorządu i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

1. Wprowadzenie

1.1. Osoby zaangażowane do przygotowania Strategii

Strategię przygotowała Barbara Kuderska, Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Śmiglu, specjalista organizacji pomocy społecznej przy współpracy pracowników socjalnych Ośrodka.

Wsparcia w przygotowanie Strategii oraz konsultacji udzielili:

1. Małgorzata Adamczak – Burmistrz Śmigła
2. Wiesław Kasperski – Przewodniczący Rady Miejskiej Śmigła
3. Lech Żak – Przewodniczący Komisji Spraw Społecznych rady Miejskiej Śmigła
4. Gabriela Kasperska – Radna Rady Miejskiej Śmigła
5. Dyrektorzy Szkół i Przedszkoli Samorządowych w Gminie Śmigiel :
 - Kamila Grocka
 - Wanda Judek
 - Małgorzata Pawłowska - Górna
 - Renata Stachowska
 - Piotr Filipowicz
 - Robert Plewka
6. Danuta Hampel – Kierownik Miejskiej Biblioteki Publicznej w Śmiglu
7. Krzysztof Kuciak – Kierownik Posterunku Policji w Śmiglu
8. Bogdan Turliński – Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Śmiglu

1.2. Uregulowania prawne, w tym założenia wynikające z dokumentów strategicznych

Różnorodność problemów społecznych występujących na terenie Gminy wymaga realizacji zadań wynikających z szeregu ustaw, między innymi z:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.);
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163);
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 114);
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 ze zm.);
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r., poz. 149 ze zm.);
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r., poz. 1228 ze zm.);
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493 ze zm.);
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r., poz. 124 ze zm.);
- uchwały Nr 221 Rady Ministrów z 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014–2020 (M. P. z 2013 r., poz. 1024);
- ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.);
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015, poz. 332);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r., Nr 231, poz. 1375 ze zm.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r., poz. 1118 ze zm.);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 966 ze zm.).

Dokument został przygotowany z uwzględnieniem następujących dokumentów o charakterze programującym:

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Europa 2020 to unijna strategia wzrostu na okres od 2010 r. do 2020 r. Obejmuje ona o wiele więcej niż samo wyjście z kryzysu, z którym nadal boryka się wiele europejskich krajów. Strategia ta ma pomóc nam skorygować niedociągnięcia europejskiego modelu wzrostu gospodarczego i stworzyć warunki, dzięki którym będzie on bardziej inteligentny, zrównoważony sprzyjający włączeniu społecznemu. Aby nadać temu zadaniu konkretne ramy, UE wyznaczyła sobie pięć nadrzędnych celów, które ma zamiar zrealizować do końca bieżącego dziesięciolecia.

Cele te dotyczą: zatrudnienia, edukacji i innowacji, włączenia społecznego i ograniczenia ubóstwa oraz kwestii klimatu i energii.

Głównym celem strategii Europa 2020 jest osiągnięcie przynajmniej 75-procentowego wskaźnika zatrudnienia kobiet i mężczyzn w wieku od 20 do 64 lat do roku 2020. Strategia dąży także do zredukowania liczby osób przedwcześnie kończących naukę do poziomu 10% oraz zwiększenia liczby młodych osób kształcenia zawodowego do poziomu co najmniej 40%. W ramach programu proponowane są działania, które przyczynią się do poprawy funkcjonowania rynku pracy. Ich celem jest zwiększenie elastyczności i bezpieczeństwa pracy, zapewnienie zachęt do inwestowania w szkolenia, zagwarantowanie przyzwoitych warunków pracy oraz ułatwienie tworzenia miejsc pracy.

Strategia „Europa 2020” jest najważniejszym, z punktu widzenia regionów, dokumentem strategicznym w Unii Europejskiej.

Strategia Rozwoju Kraju 2020.

Dokument określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarach społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w okresie do 2020 roku, realizowane przy pomocy programów, uwzględnieniem okresu programowania UE.

Celem głównym Strategii jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych zasobów, zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.

Krajowy program przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji.

Stanowi kontynuację polityki społecznej państwa wobec problematyki ograniczenia ubóstwa i aktywnej integracji osób wykluczonych.

W Programie określono, że walka z ubóstwem i wykluczeniem musi opierać się na wzroście gospodarczym i zatrudnieniu oraz na nowoczesnej i skutecznej ochronie socjalnej. Interwencja innowacyjnej ochrony socjalnej musi być połączona z szerokim zestawem polityk społecznych, łącznie z ukierunkowaną edukacją, pomocą społeczną, mieszkalnictwem, zdrowiem, godzeniem życia prywatnego i zawodowego oraz polityk rodzinnych. Celem głównym Programu jest ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez działania zmierzające do zwiększenia zatrudnienia oraz do wzrostu spójności społecznej

W programie wyodrębniono priorytety polityki społecznej i działania jakie Państwo Polskie powinno podjąć.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży:

- zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego jako jedna z form pomocy dla rodzin, dzieci i młodzieży;
- rozwój usług edukacyjnych i opiekuńczych dla dzieci;
- wsparcie działań z zakresu profilaktyki wykluczenia społecznego prowadzonych na rzecz rodziny;
- wsparcie rodzin w kryzysie;
- poszerzenie zakresu wsparcia w systemie świadczeń finansowych dla rodzin;
- wsparcie kobiet i mężczyzn w powrocie na rynek pracy po przerwie związanej z wychowaniem dziecka lub opieką nad osobą zależną.

Zapewnienie spójności działań edukacyjnych:

- wzmocnienie funkcji socjalnej i wczesno-interwencyjnej szkoły, w koordynacji z rozwojem różnych usług profilaktycznych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży realizowanych poza szkołą w środowisku;
- unowocześnianie systemu kształcenia młodzieży poprzez zorientowanie na kształcenie kompetencji kluczowych: kreatywności, przedsiębiorczości oraz kooperacji;
- doskonalenie modelu kształcenia zawodowego oraz promocja kształcenia zawodowego w powiązaniu z rynkiem pracy;
- wdrożenie kompleksowego systemu pierwszego zatrudnienia młodzieży opartego o zintegrowane działania instytucji edukacyjnych, rynku pracy i integracji społecznej.

Aktywna integracja w społeczności lokalnej:

- zwiększenie uczestnictwa w życiu publicznym i zawodowym jednostek i rodzin zagrożonych marginalizowaniem społecznym poprzez system aktywnej integracji;
- budowa aktywnych, zdolnych do społecznego i ekonomicznego rozwoju społeczności lokalnych;
- rozwój społecznych usług użyteczności publicznej, zwłaszcza usług środowiskowych realizowanych przez podmioty sektora ekonomii społecznej, łączących aktywizację zawodową z budowaniem spójnego systemu usług społecznych;
- poprawa systemu włączania osób niepełnosprawnych do życia społecznego i zawodowego;
- poprawa dostępności do świadczeń zdrowotnych;
- działania na rzecz włączenia społecznego migrantów.

Bezpieczeństwo i aktywność osób starszych:

- promocja aktywności zawodowej i społecznej seniorów;
- stworzenie nowego systemu opieki nad osobami niesamodzielnymi i w podeszłym wieku;
- zwiększenie dostępności i jakości opieki zdrowotnej oraz rehabilitacji medycznej dla osób starszych;
- rozwój środowiskowych form pomocy i samopomocy seniorów. Rozwój aktywności i wolontariatu seniorów.

Zapobieganie niepewności mieszkaniowej

- rozwój mieszkalnictwa i budownictwa społecznego;
- zintegrowane działania na rzecz zapobiegania utraci mieszkania, zadłużeniom czynszowym, eksmisjom i bezdomności;
- diagnozowanie problemu wykluczenia mieszkaniowego;
- rozwiązywanie problemu bezdomności.

Zarządzanie i zmiany strukturalne systemu integracji społecznej;

- uporządkowanie systemu programowania polityki społecznej;
- zmiana systemu pomocy społecznej w celu zwiększenia bezpieczeństwa obywateli;
- poprawa dostępności do pomocy udzielanej przez publiczne służby zatrudnienia dla osób zainteresowanych poprawą swojej sytuacji na rynku pracy oraz dla pracodawców;
- jakość pracy socjalnej, usług socjalnych, instytucji rynku zatrudnienia (zatrudnienie, kształcenie, doskonalenie zawodowe, superwizja, standardy usług).

Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2020

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu realizując zadania samorządu województwa w zakresie opracowania, aktualizowania i realizacji strategii wojewódzkiej w zakresie polityki społecznej od listopada 2010 roku wdraża Strategię Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2020. Stanowi ona jeden z najważniejszych Dokumentów wyznaczających główne kierunki rozwoju i wdrażania polityki społecznej w regionie. Będąc integralną częścią Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, Dokument podejmuje również próbę odpowiedzi na pytanie o działania, które należałoby podjąć, by skutecznie podnosić poziom życia mieszkańców Wielkopolski oraz zaspokajać ich różnorodne potrzeby.

Wszystkie działania wpisujące się w priorytety Strategii uwzględniają specyficznych adresatów, jakimi są osoby starsze, osoby niepełnosprawne, dzieci i młodzież, kategorie wysokiego ryzyka socjalnego, a także wszystkich mieszkańców Wielkopolski, przy uwzględnieniu ich uczestnictwa w różnych wymiarach życia społecznego (kultura, sport i turystyka, edukacja, pomoc społeczna, rynek pracy, służba zdrowia).

Priorytety wielkopolskiej polityki społecznej:

Wielkopolska Równych Szans i Możliwości

- obejmuje problematykę wyrównywania szans mieszkańców Wielkopolski w kontekście dostępności do różnych wymiarów społecznego funkcjonowania jednostek i rodzin, w ramach oferty polityki kulturalnej regionu, sportowo-rekreacyjnej, dostępności do edukacji i nauki, usług medycznych, narzędzi aktywnego rynku pracy, a także usług i świadczeń socjalnych;
- istotnym celem działań objętych tym Priorytetem ma być wyrównywanie różnic w rozwoju społecznym województwa;
- podpowiada podejmowanie takich działań, które służą pobudzeniu wrażliwości społecznej na problemy społeczne;

- kładzie nacisk na ochronę zasobów, standardu i jakości życia rodziny umożliwiających realizowanie funkcji i zadań służących jej rozwojowi;
- podkreśla potrzebę eliminowania i redukcji czynników prowadzących do ubóstwa, izolacji, marginalizacji i wykluczenia społecznego jednostek i grup.

Zdrowi Wielkopolskie

- priorytet silnie akcentujący potrzebę kreowania i realizacji wojewódzkiej polityki zdrowotnej, uwzględniającej profilaktykę i promocję zdrowia;
- kładzie szczególnie nacisk na konieczność rozwijania otoczenia instytucjonalnego, gospodarczego i środowiska społecznego służącego wdrażaniu koncepcji: ZDROWA SPOŁECZNOŚĆ- ZDROWI OBYWATELE;
- akcentuje konieczność podejmowania działań na rzecz konsolidowania systemu informacji medycznej oraz poszerzania zakresu problemowego analiz epidemiologicznych i socjomedycznych.

Bezpieczna Wielkopolska

- priorytet obejmuje działania mające na uwadze bezpieczeństwo socjalne mieszkańców Wielkopolski, jak i bezpieczeństwo osobiste i publiczne;
- akcentuje potrzebę podejmowania działań służących przerywaniu „pętli ubóstwa” i dziedziczeniu biedy;
- podkreśla potrzebę rozwijania przedsięwzięć na rzecz poprawy spójności regionu;
- podpowiada podejmowanie działań profilaktycznych w kontekście zwalczania zjawisk patologii społecznej i przestępczości;
- kładzie nacisk na budowanie obywatelskiej sieci bezpiecznych społeczności- w kontekście stabilizowania i wzmacniania poczucia bezpieczeństwa obywateli.

Wielkopolska Obywatelska

- Priorytet akcentujący potrzebę działań służących aktywizowaniu zasobów ludzkich i potencjału społecznego na rzecz rozwoju jednostek, grup i społeczności, w tym także osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym w działania podmiotów społeczeństwa obywatelskiego.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kościańskiego na lata 2005- 2015

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest kompleksowym dokumentem określającym strategię społeczną Powiatu Kościańskiego na lata 2005 – 2006, a także wskazuje planowane działania w latach 2007 – 2015.

Cele Strategicznym dla Powiatu Kościańskiego, określonym w dokumencie jest stworzenie warunków do umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenia sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia.

W Strategii ustalono cele operacyjne i działania jakie należy podjąć w celu ich realizacji:

Identyfikowanie przyczyn ubóstwa i czynników powodujących korzystanie z pomocy społecznej

- analiza rzeczywistych potrzeb społecznych;
- dążenie do określenia zapotrzebowania na pomoc finansową niezbędną do zaspokojenia potrzeb;
- rozpoznanie głównych problemów społecznych i ich zasięgu;
- ustalenie zasad współpracy przy wymianie informacji między instytucjami i organizacjami współpracującymi z PCPR ;
- analiza skarg, wniosków, interwencji osób korzystających z pomocy.

Pomoc osobom i rodzinom zagrożonym dysfunkcjami, w szczególności bezrobociem.

- pobudzanie aktywności własnej rodziny oraz osób korzystających z pomocy przy rozwiązywaniu problemów;
- prowadzenie wszechstronnej pracy z rodziną i wykorzystywanie różnorodnych metod i technik (w tym techniki kontraktu);
- udostępnianie osobom i rodzinom bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego.
- współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Kościanie w zakresie pośrednictwa pracy i doskonalenia zawodowego osób bezrobotnych;
- udzielanie pomocy osobom i rodzinom pomocy na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej;
- współpraca pracowników socjalnych ze szkołami – pedagogami, wychowawcami, policją oraz Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- pozyskiwanie środków na właściwą pomoc osobom i rodzinom jej potrzebującym.

Rozszerzenie oferty usług na rzecz ludzi starszych.

- promowanie aktywnego trybu życia osób starszych poprzez wspieranie różnych form działalności i inicjatyw – współpraca z Ośrodkiem Kultury w zakresie funkcjonowania „Klubu Seniora”;
- rozszerzenie usług pielęgnacyjnych i opiekuńczych dla osób starszych w miejscu zamieszkania, szczególnie na terenie wiejskim;
- wdrożenie rządowego programu „Posiłek dla potrzebujących”, próby uzyskiwania środków lokomocji przy jego organizowaniu.

Pomoc osobom niepełnosprawnym (ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi).

- zintegrowanie osób niepełnosprawnych ze środowiskiem i umożliwienie pełnego uczestnictwa w życiu społecznym poprzez pracę socjalną z osobami niepełnosprawnymi;
- doradztwo specjalistyczne i pomoc ekonomiczna (w myśl Ustawy o pomocy społecznej) osobom niepełnosprawnym;
- pomoc, przy współpracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, w organizowaniu turnusów rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych;
- pomoc, dzięki współpracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, przy wypożyczaniu sprzętu rehabilitacyjnego;
- tworzenie placówek wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych.

Podniesienie poziomu zatrudnienia.

- kreowanie i wspieranie aktywnych postaw w poszukiwaniu pracy;
- umożliwienie zdobycia pierwszego doświadczenia zawodowego lub powrotu na rynek pracy;
- podnoszenie bądź uzupełnianie kwalifikacji bezrobotnej młodzieży poprzez organizowanie tematycznych szkoleń zawodowych;
- inicjowanie tworzenia nowych miejsc pracy;
- promowanie i upowszechnianie wolontariatu;
- doskonalenie pośrednictwa pracy;
- promowanie idei samozatrudniania;
- opracowanie i wdrożenie programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych opartego na indywidualnych planach działania;
- dostosowanie kwalifikacji zawodowych bezrobotnych do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy;
- subsydiowanie zatrudnienia bezrobotnych w ramach prac interwencyjnych;
- usługi Outplacement - udzielanie wszelkiej niezbędnej pomocy pracodawcom dokonującym zwolnień i bezrobotnym objętych zwolnieniami grupowymi;
- pozyskanie dodatkowych środków finansowych ze źródeł krajowych.

2. Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Śmigiel

W tej części dokumentu dokonano diagnozy otoczenia w jakim realizowana jest polityka społeczna Gminy Śmigiel, a także wskazano na podstawowe kwestie społeczne w Gminie i warunki życia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Diagnoza została oparta na badaniu danych przygotowanych przez instytucje działające w sferze polityki społecznej, Główny Urząd Statystyczny a także na podstawie danych i zestawień dokonanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu.

2.1. Sytuacja demograficzna

Gminę Śmigiel zamieszkuje 17.747 mieszkańców, przeważają kobiety – 8.951. Liczba mieszkańców gminy powoli wzrasta, Gmina według typologii metodologicznej Webbera należy do gmin zaludniających się, ten stan powtórzył się zarówno podczas analizy w 2010 jak i 2013 r. W gminie odnotowuje się jednak ujemne saldo migracji wewnętrznej i zagranicznej, które uwzględnia liczbę osób, zmieniających miejsce zameldowania. Saldo to jest znacząco niższe od średniej dla kraju i województwa, niższe też niż średnie dla powiatu kościańskiego. Co oznacza, że więcej osób wymeldowuje się niż przybywa na teren gminy.

Odsetek osób młodych, w wieku do 25 roku życia w gminie jest trochę wyższy niż w województwie wielkopolskim i kraju i wynosi nieco ponad 30% liczby mieszkańców. Wskaźnik ten jest wyższy również od średniej dla całego powiatu kościańskiego.

Osoby starsze, w wieku 65 lat i więcej stanowią powyżej 12 % mieszkańców. Jest to wskaźnik korzystniejszy niż średnia powiatu kościańskiego, województwa i kraju.

Przy wykorzystaniu metody analizy trójkątem Osanna można stwierdzić, że gmina Śmigiel jest stabilna demograficznie, co powtórzyły badania w 2010 i 2013 r.

Mimo tego, że Wielkopolska jest jednym z czterech województw, w których rośnie liczba mieszkańców, to sytuacja zewnętrzna i prognozy dla kraju są niepokojące. W Polsce od 20 lat liczba urodzeń nie zapewnia prostej zastępowalności pokoleń. W 2012 roku współczynnik dzietności wyniósł 1,3 co oznacza, że na jedną kobietę w wieku rozrodczym (15-49 lat) przypadało średnio 1,3 dziecka. W ogóle dzieci rodzą się coraz później, średni wiek kobiety rodzącej pierwsze dziecko wynosi obecnie 29 lat.

W Polsce od kilkunastu lat obserwowany jest proces zmiany struktury demograficznej, którego cechą jest rosnący udział osób starszych w populacji ogółem. Na koniec 2013 r. liczba ludności Polski wynosiła 38,5 mln osób. W 2012 r. odnotowano ujemny przyrost rzeczywisty ludności, tempo ubytku ludności wyniosło 0,01%, co oznacza, że na każde 10 tys. mieszkańców Polski ubywa 1 osoba.

Jednocześnie należy podkreślić, iż na skutek poprawiających się warunków życia, wydłuża się średnia długość życia Polaków. Według prognozy statystycznej oczekiwana długość życia dla mężczyzn urodzonych w 2012 r. wyniesie 72,7 lat, a dla kobiet 81,0 .

Istotną konsekwencją demograficznego starzenia się społeczeństwa jest także coraz częstsze samotne zamieszkiwanie osób starszych, tzw. singularyzacja starości.

Przedstawione powyżej zjawiska oraz zmiany struktury demograficznej powodują, iż Polska stoi przed szeregiem wyzwań związanych z planowaniem i kształtowaniem polityki w obszarze aktywności społecznej osób starszych.

2.2. Sytuacja mieszkaniowa

Politykę mieszkaniową gminy realizuje Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Śmiglu, w jego zasobie na koniec 2014 r. były 248 mieszkania, w tym 33 mieszkania socjalne.

W ogóle według danych zebranych w 2011 w narodowym spisie powszechnym, w gminie było 4.890 mieszkań. Mieszkania komunalne stanowią około 5% całkowitej liczby mieszkań w gminie.

Przeciętna powierzchnia mieszkania wynosiła 89,9 m² i ma 4,35 izb. W jednym mieszkaniu zamieszkuje przeciętnie 3,6 osób a na osobę przypada 24,9 m². Są to wielkości podobne do tych w powiecie i korzystniejsze niż średnio w województwie.

W latach 2010 – 2012 do użytku oddano 100 lokali mieszkalnych.

Liczba mieszkań pozostających w zasobie gminy pozostaje na podobnym poziomie.

Mieszkaniowy zasób gminy w latach 2012-2014. Dane z ZGKiM w Śmiglu

Mieszkania w zasobie gminy	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	250	252	248
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	30	24	22
Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	39	39	33
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	3	0	0
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	4	3	2

Mieszkania socjalne to lokale o obniżonym standardzie. Ich infrastruktura jest skromna, najczęściej toaleta jest poza budynkiem. Większość lokali socjalnych znajduje się w skupiskach – w Starym Bojanowie oraz w Śmiglu przy ul. Kościuszki i Skarżyńskiego, co sprzyja utrwalaniu się nieprawidłowych postaw i zachowań mieszkańców, utrudnia pracę socjalną. Mieszkania wymagają remontu, jednak najemcy najczęściej nie podejmują ciężących na nich obowiązków wynikających z umów.

Większość mieszkańców lokali socjalnych nie reguluje swoich zobowiązań finansowych.

Dodatki mieszkaniowe, dane UM Śmigla.

	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Liczba osób	445	486	506
Kwota świadczeń w złotych	695.106	778.810	776.364

Osoby spełniające kryteria dochodowe i powierzchniowe korzystały z dodatków mieszkaniowych. Biorąc pod uwagę ogólną liczbę mieszkań – 4.890 i liczbę gospodarstw domowych, które korzystały z wsparcia – 506, można uznać, że pomocą objętych było 10% właścicieli lub najemców mieszkań.

Wydatki budżetu gminy na realizację gospodarki mieszkaniowej w 2012 r. na 1000 mieszkańców według danych GUS .

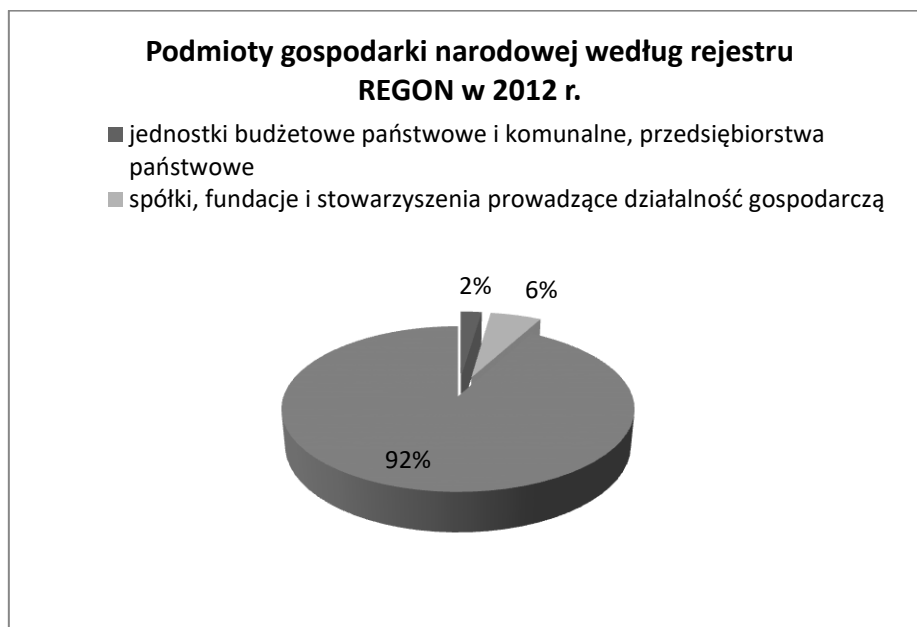
Gmina	kwota wydatków z budżetu
Śmigiel	21.058 zł.
Miejska Kościan	59.397 zł.
Wiejska Kościan	29.204 zł.
Krzywiń	42.424 zł.
Czempiń	10.282 zł.
województwo wielkopolskie	59.982 zł.

Zarówno nominalnie jak i w przeliczeniu na liczbę mieszkańców w porównaniu z innymi gminami powiatu kościańskiego wydatki gminy Śmigiel na prowadzenie gospodarki mieszkaniowej są stosunkowo niskie.

2.3. Aktywność zawodowa mieszkańców.

Na terenie gminy Śmigiel działalność gospodarczą, na koniec 2012 r. prowadziło 1.798 podmiotów gospodarczych. W sektorze prywatnym funkcjonowało 1760 podmiotów natomiast pozostałe 38 jednostek

świadczyło swe usługi w sektorze publicznym. Poniższe wykresy uwzględniają ilość podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy:

Na każde 10 tysięcy mieszkańców gminy Śmigiel przypada 1.019 podmiotów gospodarczych, w tym 861 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Jest to wskaźnik korzystniejszy niż średnia w powiecie kościańskim wynosząca odpowiednio 969 i 770 podmiotów, w Wielkopolsce przeciętnie na 10 tysięcy mieszkańców przypada 1.120 podmiotów gospodarczych w tym 852 prowadzonych przez osoby fizyczne. Można zauważyć, że mieszkańcy gminy są osobami aktywnymi i podejmują własną działalność częściej niż przeciętni mieszkańcy województwa.

Na koniec 2013 r. w gminie wzrosła liczba podmiotów o 44, i było ich 1842. W podmiotach publicznych zwiększenie wynosiło 14 podmiotów a w sektorze prywatnym – 30.

Większość jednostek gospodarczych stanowią podmioty działające w sektorze rolniczym, do którego zalicza się również leśnictwo i łowiectwo. Kolejną znaczącą częścią podmiotów są firmy zajmujące się handlem hurtowym i detalicznym oraz świadczące usługi naprawy pojazdów samochodowych. Trzecia grupa podmiotów to firmy budowlane.

Podmioty gospodarki narodowej, według sektorów, dane GUS z 2012 r.

	podmioty gospodarki narodowej ogółem	w tym między innymi:					
		rolnictwo o, leśnictwo łowiectwo	przemysł	budownictwo	handel hurtowy lub detaliczny, usługi naprawy pojazdów	transport i gospodarka magazynowa	pozostała działalność usługowa
województwo wielkopolskie	387.977	13.905	40.373	49.874	104.550	22.978	23.431
	100 %	3,58%	10,41%	12,85%	26,95%	5,92%	6,04%
powiat kościański	7.643	979	748	1.074	1.870	409	428
	100 %	12,81%	9,79%	14,05%	24,47%	5,35%	5,60%
Gmina Śmigiel	1.798	509	163	245	417	77	179
	100%	28,31%	9,07%	13,63%	23,19%	4,28%	9,96%

To co wyróżnia Gminę Śmigiel na tle województwa i powiatu to znaczący udział rolnictwa wśród jednostek prowadzących działalność.

Cechą charakterystyczną całego powiatu kościańskiego jest występowanie dużej ilości użytków rolnych. Stanowią one ponad 73% ogólnej powierzchni powiatu (w Śmiglu 63%), która wynosi 72.253 ha (w Śmiglu 18.977 ha). Dodatkowym atutem jest występowanie gleb o wysokiej klasie bonitacyjnej. Sytuacja taka powoduje, iż rolnictwo jest dominującą dziedziną gospodarki sytuującą powiat wśród najlepszych w Wielkopolsce.

W Gminie funkcjonują 1.404 gospodarstwa rolne. Najwięcej jest bardzo małych gospodarstw, których właściciele zapewne utrzymują się z innych źródeł zarobkowania, gdyż ich powierzchnia od 1-2 ha nie pozwala na prawidłowe funkcjonowanie. Poniższa tabela pokazuje podział gospodarstw według powierzchni gruntów rolnych.

Gospodarstwa rolne w 2014 r., dane UM Śmigla.

powierzchnia gospodarstw rolnych	liczba gospodarstw	powierzchnia gospodarstw w ha
0 - 1 ha	32	293
1 - 2 ha	362	317
2 - 5 ha	300	943
5 - 7 ha	113	671
7 - 10 ha	145	1.214
10 - 15 ha	216	2.611
powyżej 15 ha	204	5.211
Razem	1.404	11.552

Największą powierzchnię gruntów rolnych zajmują gospodarstwa o powierzchni powyżej 15 ha – 5.211 ha, gospodarstwa te stanowią 14,5% gospodarstw a zajmują 45,11% powierzchni rolnej.

Dane GUS, dotyczące zatrudnienia (w roku 2012) dotyczą jednostek zatrudniających co najmniej 10 osób, ponadto nie obejmują osób zatrudnionych w gospodarstwach indywidualnych. W województwie w takich jednostkach jest zatrudnionych 38,29 % osób w wieku produkcyjnym, w powiecie kościańskim – 27,94 %, w gminie Śmigiel – 23,4%.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w ww. podmiotach wynosiło na koniec 2012 r. w Wielkopolsce 3.397,25 zł. i było wyższe niż w powiecie kościańskim o 441,60 zł. W powiecie kościańskim najwyższe wynagrodzenie osiągnęto w przedsiębiorstwach działających w rolnictwie i było ono wyższe od przeciętnego o 849,29 zł.

Bezrobocie.

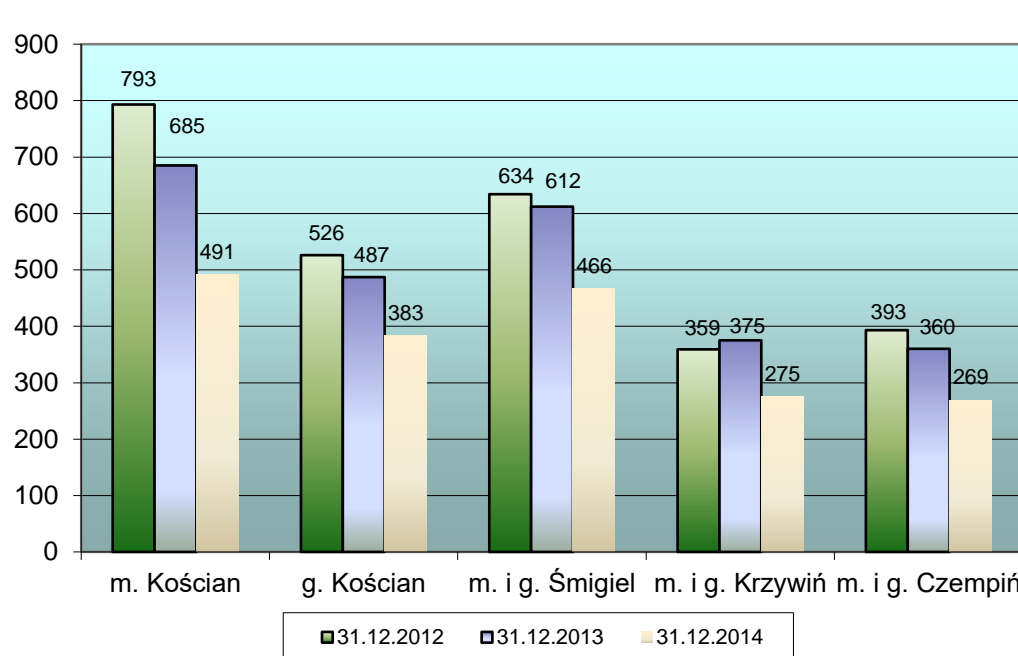
Na koniec grudnia 2014 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Kościanie zarejestrowanych było 1.884 bezrobotnych, w tym 1.171 kobiet. Na koniec grudnia 2013 roku było to odpowiednio: 2.519 bezrobotnych, w tym 1.446 kobiet. Nastąpił znaczący spadek liczby osób bezrobotnych z terenu powiatu kościańskiego o 25% osób, w tym kobiety o 19%.

Stopa bezrobocia na terenie powiatu kościańskiego wynosiła na koniec grudnia 2014 roku 6,8 %, na koniec grudnia 2013 roku było to 9,1 %. Nastąpił spadek stopy bezrobocia aż o 2,3 punkty procentowe. W województwie wielkopolskim w analogicznym okresie stopa bezrobocia spadła o 1,8 punktu procentowego a w kraju o 1,9 punktów. Oznacza to, że pozytywne zmiany intensywniej występują w naszym regionie niż w pozostałych częściach kraju.

Stopa bezrobocia na tle innych jednostek podziału terytorialnego. Dane PUP Kościan

wyszczególnienie	stopa bezrobocia w %		
	Polska	województwo wielkopolskie	powiat kościański
31.12.2010	12,3	9,2	9,1
31.12.2011	12,5	9,2	8,7
31.12.2012	13,4	9,9	9,7
31.12.2013	13,4	9,6	9,1
31.12.2014	11,5	7,8	6,8

Porównanie liczby bezrobotnych w poszczególnych gminach powiatu kościańskiego wg stanu na dzień 31 grudnia w latach 2012 - 2014. Za PUP w Kościanie.

W końcu 2014 roku w powiecie kościańskim kobiety stanowiły 62,2 % ogółu bezrobotnych i wskaźnik ten wzrósł w porównaniu do stanu z końca grudnia 2013 roku o 4,8 pkt procentowego.

Na koniec 2014 roku populacja bezrobotnych zamieszkałych na wsi wynosiła 1.057 osób, co stanowiło 56,1 % ogółu zarejestrowanych. Na koniec grudnia 2013 roku takich osób było w ewidencji 1.384, co stanowiło 54,9 % ogółu bezrobotnych. Na koniec 2014 roku zdecydowaną większość, bo aż 63,1 % bezrobotnych mieszkańców wsi stanowiły kobiety, na koniec 2013 roku ich odsetek był nieco niższy i wynosił –58,1 %.

Analiza struktury bezrobotnych wg wieku wskazuje, że bezrobocie dotyka w największym stopniu ludzi młodych – do 24 roku życia oraz w przedziale wiekowym 25-34 lat. Osoby te stanowiły łącznie 48,8 % ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kościanie. Zauważalny spadek rejestracji w grupie do 24 roku życia wynika prawdopodobnie z utrzymującego się od kilku lat niżu demograficznego. Natomiast w przypadku osób w wieku 55 lat i więcej zauważyć można wzrost ich odsetka na przestrzeni ostatnich lat. Częściowo może być to spowodowane zmianą systemu emerytalnego, a także zamiarem skorzystania przez osoby o odpowiednim stażu pracy ze świadczenia przedemerytalnego.

Na koniec 2014 roku najliczniejsza grupa, tj. 33,6 % ogółu bezrobotnych legitymowała się wykształceniem zasadniczym zawodowym. Osoby z wykształceniem wyższym na koniec 2014 roku stanowiły 13,8 % zarejestrowanych bezrobotnych. Od wielu lat mamy do czynienia z tendencją wzrostową odsetka osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym (w analizowanym okresie wzrost wyniósł 2,3 pkt procentowego). Często jednak osoby z wyższym wykształceniem kończą studia na kierunkach, w których nie ma zapotrzebowania na rynku pracy. Mimo to, duża grupa bezrobotnych (ponad 20%) legitymuje się wykształceniem gimnazjalnym i niższym.

Na koniec 2014 roku największą grupę bezrobotnych – 23,9 % stanowiły osoby ze stażem pracy od 1 – 5 lat, kolejną od 10-20 lat – 17 %. W końcu 2013 roku najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły również osoby ze stażem pracy 1-5 lat – 26,2 %.

W 2014 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Kościanie wpłynęło ogółem 2 165 ofert pracy. Dla porównania w 2013 r. zarejestrowano ogółem 1.941 ofert, co oznacza, iż odnotowano wzrost liczby rejestrowanych ofert o 224.

Podobnie jak w latach ubiegłych liczba ofert z sektora prywatnego przewyższała liczbę ofert z sektora publicznego.

Jeżeli analizować podział ofert pracy ze względu na miejsce pochodzenia to podobnie jak w latach ubiegłych, największa liczba ofert pochodziła z miasta Kościana, następnie z gminy Kościan, gminy Czempień, gminy Śmigiel oraz gminy Krzywiń.

Podział ofert pracy ze względu na miejsce pracy. Dane PUP Kościan.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba ofert pracy		
		2012	2013	2014
1.	g. miejska Kościan	598	650	663
2.	wiejska Kościan	247	372	443
	gminy miejsko-wiejskie:			
3.	Śmigiel	225	274	341
4.	Krzywiń	90	104	206
5.	Czempień	177	309	233
6.	oferty spoza powiatu	48	232	279
Ogółem		1 337	1 941	2 165

W tabeli poniżej przedstawiono zawody, w których zgłoszono największe zapotrzebowanie na pracowników w 2014 roku (powyżej 40 miejsc pracy w zawodzie), z liczbą bezrobotnych zarejestrowanych w prezentowanych zawodach w analogicznym okresie oraz zawody, w których zarejestrowano dużą liczbę bezrobotnych i najmniej ofert pracy.

Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie kościańskim w 2014 roku. Dane z PUP w Kościanie.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2014 roku	Napływ bezrobotnych w 2014 roku
751104	rozbieracz wykrawacz	101	6
833203	kierowca samochodu ciężarowego	91	6
932101	pakowacz	83	21
921402	pomocniczy robotnik szklarniowy	63	7
515303	robotnik gospodarczy	57	16

832202	kierowca samochodu dostawczego	43	7
932911	robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	41	114
331403	technik ekonomista	2	102
263102	ekonomista	1	48
713101	malarz – tapeciarz	1	39
311504	technik mechanik	1	35
512002	kucharz małej gastronomii	3	69
411090	pozostali pracownicy obsługi biurowej	2	41
723103	mechanik pojazdów samochodowych	3	54

Wśród zawodów nadwyżkowych o najwyższym wskaźniku intensywności nadwyżki zawodu na poziomie wykształcenia wyższego wystąpiły: ekonomista (nadwyżka bezrobotnych w stosunku do ofert pracy wyniosła 47), nauczyciel języka polskiego, fizjoterapeuta, biolog oraz pielęgniarz. Wśród zawodów na poziomie średniego wykształcenia zawód: technik ekonomista, technik mechanik, technik rolnik, technik logistyki oraz technik ogrodnik charakteryzowały się najwyższym wskaźnikiem intensywności nadwyżki zawodu. Natomiast na poziomie wykształcenia zasadniczego zawodowego do najbardziej nadwyżkowych zawodów w 2014 roku należały: malarz - tapeciarz, kucharz małej gastronomii, mechanik samochodów osobowych, piekarz oraz lakiernik samochodowy.

Mieszkańcom gminy pomoc w aktywizacji zawodowej oferuje Gminne Centrum Informacji, działające przy Centrum Kultury w Śmiglu, które udostępnia informacje o ofertach pracy w kraju i zagranicą, pomaga mieszkańcom w redagowaniu dokumentów aplikacyjnych, udziela informacji o warunkach tworzenia nowych podmiotów gospodarczych. Ponadto Centrum podpowiada jak pozyskać środki na finansowanie rozpoczętej działalności gospodarczej, udziela konsultacji w zakresie prawa pracy, gospodarczego, podatków i ubezpieczeń społecznych.

Osoby wymagające poszerzenia kwalifikacji mają dostęp do informacji o szkołach, kursach, warsztatach i szkoleniach. Centrum jest również organizatorem niektórych szkoleń.

2.4. Bezpieczeństwo mieszkańców.

Bezpieczeństwo mieszkańcom Gminy zapewniają funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Kościanie realizującej ustawowe zadania Policji w zakresie utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu kościańskiego. Komenda zatrudniała na koniec 2014 r. 138 pracowników w tym 128 policjantów.

Na posterunku w Śmiglu zatrudnionych jest 9 policjantów, w tym kierownik, czterech policjantów w rewirach dzielnicowych i trzech policjantów bez przydzielonego rejonu, jeden policjant prowadzący dochodzenia. Statystycznie jeden policjant przypadał na 617 mieszkańców powiatu. Dodatkowo na terenie Gminy Śmigiel z Policją ściśle współpracuje dwóch strażników miejskich.

W 2014 roku na terenie powiatu odnotowano 3.443 przestępstwa, tj. o 1.232 więcej niż w 2013 roku, przy wykrywalności ogólnej kształtującej się na poziomie 95,8% (2013 – 92,9%), tj. wzrost o 2,9%. Średnia wykrywalność w województwie w 2014 r. wyniosła 73,5% (2013 – 73,5%). Uzyskany wskaźnik dał naszemu

powiatowi pierwsze miejsce pod względem ogólnej wykrywalności przestępstw na 31 jednostek szczebla powiatowego w Wielkopolsce, w ubiegłym roku było to drugie miejsce.

Najbardziej dokuczliwą dla społeczności lokalnej kategorię przestępstw, według badań społecznych, są przestępstwa kryminalne dlatego potocznie nazywane są przestępstwami pospolitymi. W tej kategorii, w powiecie odnotowano 695 przestępstw, tj. o 270 mniej niż przed rokiem, wykryto 84,7% przestępstw. Osiągnięcie takiego wskaźnika wykrywalności plasuje nasz powiat na III miejscu wśród wielkopolskich jednostek, przy wykrywalności wojewódzkiej na poziomie 63,3%.

W toku postępowań przygotowawczych w 2014 roku ustalono 665 podejrzanych (o 235 mniej niż w roku 2013), wśród których 55 to osoby nieletnie.

Porównanie podstawowych danych dotyczących przestępczości kryminalnej w powiecie kościańskim z lat 2013/2014 przedstawia poniższa tabela, dane ze sprawozdania KPP Kościan:

Kategoria przestępstwa/ podstawowe dane	Ilość		Wykrywalność	
	2013	2014	2013	2014
Kradzieże cudzej rzeczy	233	118	72,8%	65,6%
Kradzież poprzez włamanie	127	69	61,56%	60,8%
Kradzież pojazdu (także poprzez włamanie)	18	14	50%	35,7%
Przestępstwa rozbójnicze	8	11	87,5%	90,9%
Uszkodzenie lub zniszczenie rzeczy	28	23	67,9%	69,6%
Uszczerbek na zdrowiu (uszkodzenie ciała)	14	8	92,9%	100%
Bójki i pobicia	23	11	100%	90,9

W 2014 roku w powiecie kościańskim stwierdzono 189 przestępstwa narkotykowe, co oznacza spadek o 56 w porównaniu z 2013 rokiem. Wykrywalność tych przestępstw zarówno w 2013 jak i w 2014 roku wyniosła 100%.

Dane obrazują, że na terenie powiatu zagrożenie tą przestępczością znacznie spadło.

Przestępczość narkotykowa	2012	2013	2014
Ilość przestępstw	438	245	189

Dane ze sprawozdania KPP w Kościanie.

Najczęściej używane narkotyki to amfetamina, marihuana. Nie ujawniono miejsc, w których grupuje się młodzież w celu zażywania środków odurzających.

W 2014 roku stwierdzono 2.529 przestępstw o charakterze gospodarczym (więcej o 1.638 w porównaniu do roku 2013r.). Wykrywalność tych przestępstw wyniosła 98,5% tj. i była na podobnym poziomie jak w roku 2013. W sumie 2014 roku ustalono 105 osób podejrzanych o przestępstwa gospodarcze w tym 1 nieletni.

Przestępczość gospodarcza	2012	2013	2014
Ilość przestępstw	725	891	2.529

Dane ze sprawozdania KPP w Kościanie.

W 2014 r. w powiecie odnotowano 164 przestępstw drogowych w ujęciu kodeksu karnego (w przypadku wypadków to zdarzenie, w którym przynajmniej jeden uczestnik poza sprawcą odniósł obrażenia naruszające czynności organizmu na czas powyżej 7 dni). Czyli o 149 przestępstw mniej niż w 2013 r. Spadek ten wywołany jest m.in. zmianą kwalifikacji prawnej przy kierowaniu rowerem w stanie nietrzeźwości (czyn ten obecnie stanowi wykroczenie, a w 2013 roku stanowił przestępstwo).

Przestępczość drogowa	2012	2013	2014
Ilość przestępstw	327	313	164

Dane ze sprawozdania KPP w Kościanie.

W roku 2014 stwierdzono 246 przypadków kierowania pojazdami w stanie nietrzeźwości, w tym 129 kierujących pojazdami mechanicznymi i 117 innymi pojazdami, (o 41 mniej niż w roku 2013). Kierujących w stanie po użyciu alkoholu ujawniono 138 w tym 90 kierujących pojazdami mechanicznymi i 48 innymi pojazdami (o 1 mniej jak w roku 2013). Łącznie wyeliminowano z ruchu na drogach 384 (2013 - 426) kierujących pojazdami, czyli o 42 mniej niż przed rokiem. Wskaźnik udziału uczestników będących pod działaniem alkoholu w zdarzeniach drogowych wyniósł 1,85% podczas, gdy rok wcześniej wynosił on 1,15%. Czyli zagrożenie pozostaje na dość wysokim poziomie.

W wypadkach drogowych w powiecie kościańskim zginęło 6 osób (tj. o 4 mniej niż w 2013 r.), a 149 osób zostało rannych. Osób rannych było więcej o 9 niż w 2013 r. Duży spadek kolizji odnotowano w rejonie Miasta i Gminy Śmigiel (mniej o 21).

W 2014 roku zatrzymano 222 (było 145) uprawnienia do kierowania, oraz 1.472 (było 1292) dowodów rejestracyjnych. W pierwszym przypadku najczęstszym powodem było kierowanie po alkoholu, w drugim zakwestionowanie stanu technicznego pojazdu.

W 2014 roku odnotowano spadek przestępczości nieletnich. Nieletni popełnili 74 przestępstw tj. o 30 mniej niż przed rokiem.

Przestępczość nieletnich	2012	2013	2014
Ilość przestępstw	84	104	74

Dane ze sprawozdania KPP w Kościanie.

Ustalono 55 (59 w 2013 roku) nieletnich sprawców tych przestępstw. Najczęściej popełniane przez nieletnich w 2014 roku czyny zabronione jako przestępstwa to: bójka-pobicie – 10, kradzież z włamaniem – 7, przestępstwa narkotykowe – 11, kradzież mienia – 5.

Na terenie działania KPP w Kościanie nie odnotowano zorganizowanego działania subkultur młodzieżowych. Współpraca Policji ze szkołami oraz organizacjami młodzieżowymi działającymi na terenie naszego powiatu pozwala postawić tezę że nasz rejon jest wolny od tych zagrożeń. Młodzież próbuje podkreślić czasami swoją indywidualność poprzez odmienny sposób ubierania ale nie ma to większych korzeni w sposobie myślenia lub sposobie funkcjonowania w środowisku.

Na terenie działania KPP w Kościanie nie ujawniono także działalności sekt lub nowych ruchów religijnych. Nie odnotowano żadnych sygnałów o działalności tego rodzaju ruchów na terenie naszego powiatu. Ponadto na terenie powiatu nie ujawniono takich patologii jak żebractwo, prostytutka i handel ludźmi.

Poziom bezpieczeństwa uzależniony jest on od wielu czynników. Najważniejsze z nich to efektywność pracy Policji i innych służb odpowiedzialnych za stan bezpieczeństwa na danym terenie. Komenda Powiatowa Policji w Kościanie w tym zakresie do najbardziej efektywnych zalicza współpracę ze Strażą Miejską w Kościanie oraz Strażą Miejską w Śmiglu. Współpraca z tymi służbami polegała przede wszystkim na wspólnych patrolach i działaniach prewencyjnych.

Strażnicy Straży Miejskiej w Śmiglu pełnią służby na terenie gminy wspólnie z policjantami z Posterunku Policji w Śmiglu. Wspólnych służb w 2014 roku było 180 (tj. o 26 mniej niż w 2013 roku). Funkcjonariusze podejmowali działania związane z wyłapywaniem bezdomnych psów, ujawnianiem osób nielegalnie wyrzucających śmieci i nieczystości płynne. Interweniowali w przypadkach sporów sąsiedzkich, podejrzeń o wykroczenia przeciwko czystości środowiska. Zapewniali bezpieczeństwo uczestnikom uroczystości gminnych a także w codziennym funkcjonowaniu w dni targowe, w dni wzmoczonego handlu w Czaczu, na początku roku szkolnego czuwali nad zwiększeniem bezpieczeństwa dzieci w drodze do szkoły.

Ponadto sprawdzano stan utrzymania zwierząt domowych i gospodarskich, przestrzeganie zasad sprzedaży alkoholu a także zachowanie innych norm służących bezpiecznemu i spokojnemu funkcjonowaniu społeczności lokalnej.

Straż Miejska, której celem jest zapewnienie porządku publicznego udzieliła w 2013 r. 1.011 pouczeń lub ostrzeżeń, nałożono 151 mandatów o łącznej wartości 17.450 zł.

2.5. Ochrona zdrowia i wsparcie osób niepełnosprawnych

Opiekę zdrowotną mieszkańcom Gminy zapewniają przychodnie działające w Śmiglu, Starym Bojanowie oraz Wonieściu. W Gminie przyjmuje siedmiu lekarzy rodzinnych - pierwszego kontaktu. Statystycznie na jednego lekarza przypada 2.520 mieszkańców.

Ponadto w ramach publicznej służby zdrowia, z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego mieszkańcy Śmigła i okolic mają dostęp do opieki specjalistycznej : ginekologa, laryngologa, stomatologa, reumatologa. Poza tym w Wonieściu przyjmuje ginekolog a w Starym Bojanowie stomatolog.

Z porad psychiatrycznych mają możliwość nieodpłatnie korzystać osoby w Punkcie Konsultacyjno Informacyjnym działającym przy Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Śmiglu.

Na terenie Gminy środowiskową opiekę pielęgniarską świadczy zespół czterech pielęgniarek ze Śmigła a także pielęgniarki w Wonieściu i Starym Bojanowie, łącznie w terenie pracuje 6 pielęgniarek. Dodatkowo jedna położna i trzy pielęgniarki w szkołach. W tzw. ośrodkach zdrowia opiekę i obsługę medyczną świadczy 6 pielęgniarek.

Świadczenia w zakresie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej tzw. wieczorynki realizowane są dla mieszkańców przy Szpitalu im. Teodora Dunina w Kościanie.

Na terenie powiatu mają swoją siedzibę dwa szpitale:

- Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Kościanie, Szpital im. Teodora Dunina, z oddziałem w Śmiglu, który świadczy mieszkańcom usługi rehabilitacyjne.
- Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. Oskara Bielawskiego w Kościanie, z oddziałami w Wonieściu i Czarnkowie

Na 10.000 mieszkańców powiatu przypada 31,8 łóżek, w Wielkopolsce przeciętnie 46,5 (w powiecie gostyńskim np. 34,6 łóżka).

Wsparcie osób niepełnosprawnych

Ze względu na brak jednego systemu orzecznictwa o niepełnosprawności oszacowanie liczby osób niepełnosprawnych w gminie jest bardzo trudne.

Pomoc osobom niepełnosprawnym w funkcjonowaniu społecznym świadczy Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościanie, które realizuje programy na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych.

Między innymi EFS – Szansą dla mnie, obejmował, w ciągu sześciu lat od 2008 - 2014, wsparciem 186 osób, które otrzymywały kompleksowe wsparcie, w tym także osoby ze Śmigła. Uczestnicy projektu korzystali z wybranych szkoleń zawodowych, kształtowali umiejętności niezbędne do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie, mieli zapewniony aktywny wypoczynek i rehabilitację.

PCPR w imieniu Starosty gospodaruje środkami finansowymi PFRON przeznaczonymi na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych.

W roku 2014 wysokość środków wyniosła - 1.179.083 zł.

Rehabilitacja społeczna, dane PCPR w Kościanie.

Lp.	Zadanie	Wykorzystanie 2013r.	Wykorzystanie 2014 r.
1.	Turnusy rehabilitacyjne	15. 227,00 (182 osoby)	190.188,00 (217 osób)
2.	Likwidacja barier architektonicznych urbanistycznych w komunikowaniu się	176.760,00 (35 osób)	154.058,00 (36 wniosków)
3.	Warsztaty Terapii Zajęciowej	502.200,00 (30 osób)	552.420,33 (33 osoby)
4.	Sport, kultura, rekreacja i turystyka	25.818,00 (14 wniosków)	24.017,00 (13 wniosków)
5.	Zaopatrzenie ortopedyczne	211.922,00 (375 osób)	258.392,00 (343 osoby)
6.	Razem:	1.069.927,00	1.179.075,00

Na terenie powiatu działa jeden Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Stowarzyszenie „Światło Nadziei” ze Śmigła, z którego korzystają - 33 osoby niepełnosprawnych, w tym ze Śmigła 10.

Koszt roczny działania WZ –ów w roku 2014 wyniósł 613.800 zł, w tym środki PFRON 552.420 zł., pozostałe tj. kwota 61.380 zł. to środki gmin.

Od października 2006 utworzono na terenie powiatu Ośrodek Wsparcia – placówkę dziennego pobytu dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Kościanie dla 20 osób z głębokim i znacznym upośledzeniem, pierwszych uczestników przyjęto w lutym 2007 r. Z gminy Śmigiel bezpłatnie dowożonych jest 5 uczestników.

Dzieci i młodzież objęta obowiązkiem szkolnym, wymagająca systematycznej rehabilitacji korzysta z opieki Ośrodka Rehabilitacyjnego w Kościanie. Obecnie z tej formy opieki korzysta 9 dzieci. W Ośrodku niepełnosprawne dzieci, wymagające intensywnej rehabilitacji realizują jednocześnie obowiązek edukacyjny.

Gmina pokrywa koszty przewozu oraz wnosi większą część opłaty stałej – 100 zł., w przypadku trudnej sytuacji finansowej Ośrodek Pomocy Społecznej obejmuje dzieci pomocą z programu dożywiania.

Gmina Śmigiel dofinansowuje rehabilitację prowadzoną przez Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej „Światło Nadziei”. Zajęcia z fizjoterapii w sali rehabilitacyjnej w Nietążkowie odbywały się przez cały 2014 rok. Łącznie świadczone 412 godzin usług. Z rehabilitacji systematycznie korzystało 12 osób.

Ośrodek Pomocy Społecznej kieruje osoby chore psychicznie, wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, do Środowiskowego Domu Samopomocy w Kościanie, prowadzonego przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie – w 2014 r. – 3 osoby.

Wykaz podmiotów spoza sektora finansów publicznych, którym udzielono dofinansowania ze środków PFRON w 2013 r. i 2014, dane PCPR w Kościanie.

Lp.	Nazwa instytucji lub organizacji pozarządowej	Rok 2013	Rok 2014
1	Stowarzyszenie „ Jesteśmy Wśród Was”	3.800,00 zł	-
2	Stowarzyszenie „ Dodajmy życia do Lat”	2.000,00 zł	1.680,00 zł.
3.	Stowarzyszenie Diabetyków Zarząd Powiatowy	1.261,80 zł	1.673,00 zł.
4	Kościańskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego i Udaru Mózgu	2.000,00 zł	2.000,00 zł
5.	Stowarzyszenie Dzieci i Młodzieży „Światło Nadziei”	4.000,00 zł	4.000,00 zł.
6	Stowarzyszenie Amazonek Hipolita	1.668,03 zł	2.000,00 zł.
8	Polski Związek Niewidomych Koło Kościan	2.000,00 zł	2.000,00 zł.
9	Stowarzyszenie Rodziców Osób Niepełnosprawnych „Razem Łatwiej”	2.000,00 zł	2.000,00 zł.
10	Stowarzyszenie Diabetyków Koło Śmigiel	2.000,00 zł	2.000,00 zł.
		20.729,83 zł	17.353,00 zł.

Aktywny samorząd

W 2014r. powiat kościański już po raz trzeci przystąpił do realizacji programu „Aktywny samorząd”, który był skierowany do osób niepełnosprawnych i finansowany ze środków PFRON.

Do PCPR w Kościanie wpłynęło 95 wniosków, z czego 94 wnioski spełniały warunki do otrzymania dofinansowania ze środków PFRON. Jednak ze względu na ograniczone środki dofinansowaniem objęto 87 wniosków.

Na realizację programu wykorzystano środki finansowe w wysokości: 308.001 zł. , rok wcześniej 254.321 zł.

Realizacja programu „Aktywny samorząd” przyczynia się do wzrostu samodzielności życiowej osób niepełnosprawnych oraz podniesienia jakości ich życia.

Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

Łączny budżet środków PFRON na aktywizację zawodową w 2014 r. wyniósł 98.100 zł. (w 2013 – 95.600,00 zł.).

W ramach tych środków zaktywizowano łącznie 8 osób, organizując następujące formy:

- staż – 4 osoby,
- refundacja kosztów zatrudnienia pracownika, pomagającego niepełnosprawnym w pracy – 2 os.
- zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy – 2 osoba,

Ponadto PUP w 2014 r. kontynuował realizację programu JUNIOR. Program ten polega na organizowaniu staży dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy do 27 roku życia, posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. W programie uczestniczyło 8 osób bezrobotnych i 2 osoby poszukujące pracy. Wysokość premii wypłaconej pracodawcom wyniosła łącznie 11.653 zł, natomiast świadczenie na rehabilitację zawodową wypłacono w łącznej wysokości 21.343 zł.

Dodatkowo PUP w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami II” opracował wniosek na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych o wartości 30.000 zł. W projekcie uczestniczyło 5 osób, które otrzymały środki na podjęcie działalności zawodowej lub opłacono im staż a także zwrócono koszty zatrudnienia pracownika pomagającego osobom niepełnosprawnym.

Ponadto w ramach wsparcia rodzin opiekujących się osobami niepełnosprawnymi Ośrodek wypłaca szereg zasiłków, w 2014 r. udzielono niżej wymienioną pomoc:

- zasiłki pielęgnacyjne dla dzieci – 146 osób – 243.729 zł.,
- zasiłki pielęgnacyjne dla osób niepełnosprawnych po 16 roku życia – 339 osoby – 813.348 zł.,
- dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu wychowywania dzieci niepełnosprawnych – 117 rodzin – 102.040 zł.,
- świadczenia dla osób rezygnujących z zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad osobami niepełnosprawnymi – 130 osób – 1.012.337 zł.,

Dodatkowo Ośrodek Pomocy społecznej organizował usługi opiekuńcze dla 53 osób wymagających pomocy w samodzielnym funkcjonowaniu. Pomoc jest udzielana w szczególności osobom samotnym, także tym którym rodzina nie ma możliwości zapewnić odpowiedniej opieki – 16.101 godz., koszty gminy – 347.461 zł.,

- zasiłki stałe realizowane dla osób niepełnosprawnych otrzymały 66 osoby ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w wys. 226.059 zł.

Z pomocy społecznej w 2014 r. z powodu niepełnosprawności korzystały 202 rodziny, tj. 39,9 % ogółu rodzin korzystających z pomocy społecznej.

2.6. Dostęp do edukacji i różnych form rozwoju osobistego

Na terenie Gminy Śmigiel funkcjonuje sieć szkół, dla których organem prowadzącym jest Gmina.

Lp.	Szkoła	Adres
1.	Szkoła Podstawowa im. Konstytucji 3 Maja w Śmiglu	Śmigiel, ul. M. Konopnickiej 5
2.	Gimnazjum im. Konstytucji 3 Maja w Śmiglu	
3.	Zespół Szkół w Starej Przysiece Drugiej	Stara Przysieka Druga, nr 34
4.	Zespół Szkół w Starej Przysiece Drugiej , Szkoła Filialna w Wonieściu	Wonieść
5.	Zespół Szkół w Czachu Gimnazjum im. Polskich Noblistów w Czachu Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Czachu Przedszkole w Czachu	Czacz, ul. Parkowa 2
6.	Zespół Szkół w Starym Bojanowie Gimnazjum, Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich i Przedszkole w Starym Bojanowie	Stare Bojanowo, ul. Szkolna 6
7.	Samorządowe Gimnazjum i Szkoła Podstawowa w Bronikowie	Bronikowo, ul. Morownicka 26
8.	Przedszkole Samorządowe w Śmiglu	Śmigiel, Al. Bohaterów 7, ul. Leszczyńska 11 Żegrówko ul. Śmigielska

Dane zebrane przez OPS Śmigiel.

Rozbudowana sieć jednostek sprawia, że dzieci uczęszczają do szkół w niedalekiej odległości od miejsca zamieszkania. Nadal jednak, ze względu na miejsko wiejski charakter gminy część dzieci jest do szkół dowożona. Zajęcia we wszystkich szkołach odbywają się w systemie jednozmianowym.

Infrastruktura w zakresie dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych jest uboga. Osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich mogą zaledwie wejść do niektórych z placówek. Poruszanie się po obiektach wymaga pomocy innych osób. Niektóre budynki szkolne ze względu na zabytkowy charakter mają duże trudności w likwidacji barier architektonicznych. Infrastruktura w tym zakresie bezwzględnie wymaga wzbogacenia.

Wszystkie placówki posiadają zaplecze do przyjęcia do klas pierwszych szkoły podstawowej dzieci sześciolatków.

Na podstawie danych Urzędu Miejskiego Śmigła, zebranych za rok szkolny 2013/2014 nauczyciele zatrudnieni w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez Gminę Śmigiel posiadają wymagane wykształcenie. Placówki zatrudniały nauczycieli w łącznym wymiarze czasu pracy 213,94 etatu, w tym połowa to nauczyciele dyplomowani a 36% ma mianowanie.

W czterech przedszkolach funkcjonowały 26 oddziały, do których uczęszcza 576 dzieci. Na jeden oddział przypadało przeciętnie 22 uczniów.

Do szkół podstawowych uczęszczało 1.127 dzieci, uczących się w 62 oddziałach. Na jeden oddział przypadało przeciętnie 18 uczniów.

Do szkół gimnazjalnych uczęszczało 614 uczniów, których podzielono na 34 oddziały klasowe. W jednej klasie przeciętnie uczyło się średnio 18 uczniów.

Łącznie w tych placówkach funkcjonowało 122 oddziałów, zajęcia prowadzili nauczyciele zatrudnieni w wymiarze 213,94 etatu. Co oznacza, że na jeden oddział przypadało 1,75 etatu nauczyciela.

Wyniki egzaminu końcowego, za rok szkolny 2013/2014, który jest przeprowadzany na zakończenie etapu szkoły podstawowej są niższe niż przeciętne wyniki zarówno dla kraju województwa jak i powiatu. Wynoszą 23,83 punkty, na 40 możliwych. W kraju przeciętnie osiągnęto 25,82 punkty, w województwie 25,17 a średnia dla powiatu wynosiła 25,18.

Uczniowie kończący gimnazjum osiągnęli już wyniki kształtujące się na poziomie wyników województwa wielkopolskiego.

Wyniki egzaminu gimnazjalnego w roku szkolnym 2013/2014 przedstawia poniższa tabela. Tabela przedstawia procentowy poziom prawidłowych odpowiedzi.

	Gmina Śmigiel	powiat kościański	województwo wielkopolski	kraj
część humanistyczna				
historia i wiedza o społeczeństwie	58,60	58,31	58,11	59,00
język polski	66,70	65,20	65,43	68,00
część matematyczno-przyrodnicza				
matematyka	46,80	47,53	46,79	47,00
nauki przyrodnicze	50,99	50,56	51,18	52,00
język angielski				
poziom podstawowy	61,41	62,84	65,30	67,00
poziom rozszerzony	44,18	40,36	45,20	46,00
język niemiecki				
poziom podstawowy	52,08	53,00	52,59	54,00
poziom rozszerzony	33,00	37,35	35,45	39,00

Dane UM Śmigła.

Na terenie gminy młodzież może kontynuować naukę w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Nietążkowie, prowadzonej przez Powiat kościański.

Szkoła kształci młodzież na poziomie szkoły zawodowej i szkół średnich w niżej podanych kierunkach:

- Liceum ogólnokształcące: policyjne i policyjne konne, językowo-wojskowe, strażacko-ratownicze, klasa ogólna;
- Technikum 4 – letnie : technik hotelarstwa z concierge, technik architektury krajobrazu, technik informatyk, technik rolnik, technik żywienia i usług gastronomicznych;
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa - 3 letnia: mechanik pojazdów samochodowych, mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych, fryzjer, sprzedawca, piekarz, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie (dawne malarz-tapeciarz, posadzkarz), kucharz, wędliniarz, murarz-tylnikarz, inne zawody w klasach wielozawodowych.

Młodzież ze Śmigła ma dogodny dostęp do szkół średnich w Kościanie oraz w Lesznie.

W Lesznie swoją siedzibę ma Wyższa Szkoła Humanistyczna im. Króla Stanisława Leszczyńskiego, kształcąca między innymi w takich kierunkach jak dietetyka, kosmetologia czy pedagogika.

Ponadto szeroką ofertę edukacyjną ma Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Amosa Komeńskiego, kształcąca w kierunkach technicznych, ekonomicznych, pedagogicznych, medycznych i przyrodniczych. Wyższa Szkoła Marketingu i Zarządzania w Lesznie realizuje takie specjalności jak: marketing i zarządzanie, zarządzanie finansami przedsiębiorstw, zarządzanie w hotelarstwie i rekreacji konnej, zarządzanie w administracji, zarządzanie w logistyce oraz zarządzanie zasobami ludzkimi.

Osoby zainteresowane rozwojem osobistym w wieku dojrzałym mają możliwość uczestniczenia w zajęciach Kościańskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, prowadzonego przez Stowarzyszenie Porozumienie Ziemia Kościańska, który ma swoją grupę w Śmiglu od 2007 r.

2.6. Wypoczynek i kultura

Animacją oferty kulturalnej dla społeczności lokalnej zajmuje się głównie Centrum Kultury w Śmiglu. Oferta Centrum obejmuje propozycje których celem jest edukacja kulturalna, rozwijanie poczucia więzi z miejscem zamieszkania oraz więzi międzyludzkich.

W ramach swojej działalności związanej z wypożyczaniem książek Biblioteka Miejska przygotowuje warsztaty czytelnicze dla małych dzieci, lekcje biblioteczne, prelekcji i pogadanki, konkursy dla mieszkańców w różnych grupach wiekowych. Przy bibliotece funkcjonuje Klub Maluszka oraz Grupa Zabawowa *Śmigielaczek* dla dzieci w wieku przedszkolnym, których spotkania odbywają się cyklicznie przez cały rok.

Dodatkowo Centrum Kultury realizuje zajęcia dla dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych i wakacji letnich są to propozycje aktywnego spędzania czasu wolnego w gronie rówieśników zarówno w Śmiglu jak i poza miejscem zamieszkania.

Centrum Kultury przygotowuje liczne koncerty, wystawy artystyczne, spotkania okolicznościowe, pikniki rodzinne. Wśród nich są propozycje które mają swoją wieloletnią tradycję jak koncerty noworoczne, baliki karnawałowe, Dni Śmigła.

Centrum Kultury w ramach współpracy z sołectwami i osiedlami zapewnia sprzęt oraz pomoc swoich pracowników w przygotowywaniu imprez lokalnych, takich jak dożynki, dni dziecka, pikniki letnie, baliki karnawałowe i inne w zależności od zgłaszanych potrzeb.

Centrum Kultury jest wydawcą lokalnej gazetki o charakterze społecznym pt. „Witryna Śmigielska”. Miesięcznik wydawany jest od 1991 r., obecnie w nakładzie 650 egzemplarzy.

Liczba imprez przygotowanych w 2014 r. przez Centrum Kultury w Śmiglu i uczestnicy. Dane CK Śmigiel.

Lp	Rodzaje imprez	liczba imprez i spotkań	liczba uczestników
Biblioteka			
1	Biblioteka w Śmiglu – warsztaty czytelnicze, pogadanki, lekcje, spotkania autorskie, konkursy, zajęcia dla dzieci, pikniki, projekcje filmów i inne	156	3.170
2	Biblioteka w Czaczu – zajęcia w ferie, warsztaty, lekcje biblioteczne, zajęcia plastyczne, spotkania okolicznościowe, konkursy, systematyczne spotkania Maluszków	33	438
3	Biblioteka w Starym Bojanowie – lekcje biblioteczne, konkursy, zabawy integracyjne, zajęcia twórcze i plastyczne, czytanie bajek	11	279
4	Biblioteka w Nietążkowie – zajęcia edukacyjno – integracyjne dla dzieci i dorosłych	4	100
Imprezy artystyczne			
1	Koncerty	7	962
2	Wystawy	6	brak danych
3	Inne – koncerty WOŚP, koncerty podczas Dni Śmigla	6	1.580
Inne projekty			
1	Balik kostiumowy	1	160
2	Plenerowe zabawy taneczne	7	2.600
3	Wypoczynek letni	13	203
4	Warsztaty edukacyjne dla wychowawców, pracowników kultury, nauczycieli, studentów	2	67
5	Prelekcje	9	515
6	Powitanie Nowego Roku	1	500
7	Przedstawienia teatralne i kukielkowe	12	1.711
Imprezy kulturalno-sportowo-rekreacyjne			
1	Turniej Wsi i Osiedli	1	800
Współorganizacja imprez			
1	Baliki karnawałowe dla dzieci	7	brak danych
2	Festyny z okazji Dnia Dziecka	5	j.w.
3	Festyny letnie	8	j.w.
4	Inne imprezy – zawody włościńskie, dożynki gminne, 85-lecie klubu 'Pogoń', koncerty itp.	22	j.w.
Sekcje i zespoły działające w siedzibie Centrum Kultury			
1	Sekcja plastyczna	4 x w tygodniu	57
2	Sekcja wokalna	1 x w tygodniu	11
3	Grupa teatralna	2 x w tygodniu	16
4	Kapela podwórkowa <i>Wiarusy</i>	1 x w tygodniu	6
5	Towarzystwo Śpiewu <i>Harmonia</i>	1 x w tygodniu	35
6	Klub Seniora	1 x w tygodniu	26
7	Grupa taneczna dorosłych	1 x w tygodniu	26
Zespoły i sekcje działające poza siedzibą centrum Kultury			
1	Zespół Pieśni i Tańca „Żeńcy Wielkopolscy”	brak danych	57
2	Młodzieżowa Orkiestra Dęta	brak danych	42
Kursy i zajęcia dla dzieci, młodzieży i dorosłych			
1	Aerobik	2 x w tygodniu	40
Zajęcia na zasadzie wynajmu sal			
1	Zumba	2 x w tygodniu	brak danych
2	Nauka tańca towarzyskiego	2 x w tygodniu	brak danych
3	Zespół tańca współczesnego Pryzmat Bis	2 x w tygodniu	brak danych
4	Zajęcia rytmiczno - baletowe	1 x w tygodniu	brak danych

Wydatki budżetu gminy na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w porównaniu z innymi gminami powiatu są bardzo niskie. Gminy przeznaczają na cele związane z kulturą co najmniej dwukrotnie większy odsetek swojego budżetu.

Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego. Dane GUS.

Gmina	Wydatki z budżetu gminy w %		
	2011	2012	2013
Śmigiel	1,4	1,2	1,5
Miejska Kościan	3,9	3,4	3,9
Wiejska Kościan	3,4	3,5	3,7
Czempiń	2,2	4,9	10,8
Krzywiń	5,4	3,0	3,2

Ośrodek Kultury Fizycznej i Rekreacji w Śmiglu od 2002 roku podejmuje działania w celu propagowania aktywnego spędzania wolnego czasu. Szczegółowe cele i zadania Ośrodka to:

- zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców Gminy Śmigiel w zakresie kultury fizycznej i rekreacji poprzez organizację imprez sportowo-rekreacyjnych, turystycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych,
- utrzymywanie i udostępnianie obiektów,
- prowadzenie działalności służącej upowszechnianiu kultury fizycznej.

OKFiR kontynuuje organizację imprez, które odbywały się przed jego powstaniem jak Otwarte Biegi Uliczne Śmigla czy Śmigielska Wiosna Turystyczna. Do kalendarza imprez gminy na stałe wpisały się też te nowsze:

- Turnieje Piłki Siatkowej Mężczyzn,
- Gminny Dzień Dziecka,
- Wielka Parada Psów, wcześniej były to Wyścigi Chartów,
- Włociańskie Zawody w Powożeniu Zaprzęgami Memoriał Ireneusza Maślińskiego, gdzie OKFiR jest współorganizatorem,
- Turnieje gry w boule
- Turnieje Piłki Nożnej Mężczyzn Niezrzeszonych
- Turnieje Piłkarskie Chłopców.
- Turnieje siatkówki dziewcząt i chłopców,

OKFiR współpracuje ze szkołami z terenu gminy oraz radami sołeckimi przy organizacji festynów. Każdego roku organizuje lub współorganizuje ponad trzydzieści imprez sportowo-rekreacyjnych i turniejów, w tym są imprezy blokowe mające po kilka lub nawet kilkanaście różnych imprez w ramach danej imprezy głównej.

Przy OKFiR-rze działają :

- Sekcja Amatorskiej Siatkówki Męskiej,
- Młodzieżowa Sekcja Siatkówki
- Sekcja Modelarstwa
- Sekcja Biegacza

Ośrodek administruje następującymi obiektami:

- Stadion Miejski
- kompleks boisk „Orlik 2012”
- basen kąpielowy z przyległym placem zabaw
- teren sportowo – rekreacyjny przy ul. Tadeusza Kościuszki z kortami tenisowymi i placem zabaw

Dodatkowo Gmina Śmigiel wspiera działalność klubów i stowarzyszeń poprzez dotacje udzielane w drodze konkursów, udostępnianie obiektów sportowych, pomoc w organizacji przedsięwzięć.

Wydatki budżetu gminy na kulturę fizyczną w 2012 r. na mieszkańca, według danych GUS .

Gmina	kwota wydatków z budżetu
Śmigiel	38,54 zł.
Miejska Kościan	179,05 zł.
Wiejska Kościan	139,50 zł.
Krzywiń	15,74 zł.
Czempiń	48,36 zł.
województwo wielkopolskie	80,67 zł.

Zarówno nominalnie jak i w przeliczeniu na liczbę mieszkańców w porównaniu z innymi gminami powiatu kościańskiego wydatki budżetu gminy Śmigiel na kulturę fizyczną są stosunkowo niskie.

2.7. Aktywność społeczna i obywatelska mieszkańców

Na terenie gminy swoją siedzibę mają niżej wymienione stowarzyszenia:

I.p.	Nazwa i adres stowarzyszenia	Cele stowarzyszenia
1.	Kurkowe Bractwo Strzeleckie Śmigiel ul. Kościuszki 20	-pielęgnowanie świadomości i poczucia obowiązków obywatelskich -podtrzymywanie wiekowej tradycji bractwa -stanie w razie potrzeby w obronie zagrożonej z zewnątrz Ojczyzny lub bezpieczeństwa publicznego -krzewienie kultury fizycznej i sportu oraz oświatowej i kulturalnej -dążenie do odzyskania mienia brackiego
2.	Śmigielskie Towarzystwo Kulturalne Śmigiel ul. Kościuszki 20	-pobudzanie, rozwijanie i konsolidowanie społecznej działalności w dziedzinie kultury wśród mieszkańców miasta i gminy Śmigiel -upowszechnianie wiedzy o mieście i gminie Śmigiel ze szczególnym uwzględnieniem tradycji patriotycznych, obywatelskich i kulturalnych występujących na tym terenie na przestrzeni dziejów -popularyzowanie idei umiłowania własnego regionu -popieranie i upowszechnianie dorobku kulturalnego miasta i gminy Śmigiel oraz dalszego jego rozwoju -oceniać i postulować potrzeb w zakresie stanu kultury w mieście i gminie Śmigiel oraz wyrażanie opinii na ten temat wobec władz polityczno-administracyjnych -gromadzenie pamiątek, materiałów dokumentacyjnych oraz zabytków kultury materialnej i artystycznej dla przyszłej izby regionalnej lub muzeum
3.	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej „Światło Nadziei” Śmigiel ul. Kościuszki 20	-opieka nad dziećmi chorymi i niepełnosprawnymi oraz nad ich rodzinami -rozwijanie wszechstronnej pomocy dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej w ich rozwoju, samorealizacji i adaptacji życiowej -upowszechnianie problematyki przystosowania dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do życia społecznego -popularyzowanie stosowanych form rehabilitacji i rewalidacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej -wspieranie inicjatyw zmierzających do minimalizowania niepełnosprawności dzieci i młodzieży -upowszechnianie idei integracji rozwojowej, zawodowej, kulturowej dzieci i młodzieży ze środowiskiem społecznym osób pełnosprawnych -przełamywanie stereotypów obyczajowych dotyczących roli dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w środowisku społecznym -prowadzenie działań z zakresu pomocy społecznej -ochrona zdrowia poprzez propagowanie sportu i rekreacji -prowadzenie działalności profilaktycznej wobec występujących

		<p>zagrożeń patologią społeczną,</p> <ul style="list-style-type: none"> - działania na rzecz zapobiegania marginalizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, - promowanie aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, - zwiększanie aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, - rozwijanie i promowanie idei wolontariatu.
4.	<p>Stowarzyszenie Miłośników Folkloru „Żeńcy Wielkopolscy” Nietązkowo ul. Dudycza 4</p>	<ul style="list-style-type: none"> - budzenie zrozumienia i szacunku dla folkloru przez zbliżanie i popularyzowanie jego piękna, - opieka organizacyjna, finansowa i merytoryczna nad zespołem pieśni i tańca „Żeńcy Wielkopolscy” z Nietązkowa, - odtwarzanie i zachowanie kultury ludowej (stroje, tańce, muzyka, zwyczaje, przysłówki itp.) powiatu kościańskiego a w szczególności Ziemi Śmigielskiej, - opieka nad izbą regionalną, - zbieranie i dokumentowanie przedmiotów i zjawisk kultury ludowej, - edukacja społeczeństwa, a w szczególności dzieci i młodzieży w poszanowaniu dziedzictwa kulturowego, - rozwijanie współpracy międzynarodowej w dziedzinie popularyzacji kultury ludowej.
5.	<p>Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Lokalnych ” Żegrowskie Dęby” Żegrówko ul. Śmigielska 18</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktywizowanie członków stowarzyszenia do prac nad organizacją i rozwojem produkcji rolnej, - gromadzenie i udostępnianie informacji rolniczych. - wdrożenie preferowanych kierunków produkcji rolniczej, - pozyskiwanie funduszy celowych z zewnątrz poprzez nawiązywanie współpracy z organizacjami pozarządowymi. - pomoc rolnikom w podjęciu chowu i hodowli zwierząt gospodarskich z uwzględnieniem ras dostosowanych do miejscowych warunków, - popularyzacja produkcji rolniczej oraz pozyskiwania rynków zbytu, - reprezentowanie zbiorowych interesów członków stowarzyszenia wobec władz, organów samorządowych i innych instytucji oraz współpraca z tymi organizacjami, - pomoc społeczna osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób, - działalność charytatywna, - podtrzymywanie tradycji kulturowej oraz rozwój świadomości narodowej i obywatelskiej, - działalność wspomagająca rozwój wspólnoty i społeczności i lokalnych.
6.	<p>Stowarzyszenie Przyjaciół Śmigielskiej Kolejki Wąskotorowej Śmigiel ul. Dworcowa 2</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popularyzacja i promocja kolejki w środowisku miejscowym oraz na terenie kraju i za granicą, - pomoc kolejce wąskotorowej w utrzymaniu charakteru użytkowego jako środka transportu i przewozów lokalnych, pomoc w utrzymaniu infrastruktury jako dziedzictwa kulturowego Śmigla, - rozwijanie wszelkich form turystyki z wykorzystaniem taboru oraz nieruchomości kolejkowych, - inspirowanie i organizowanie środowiska dorosłych oraz młodzieży do działań promocyjnych tego unikalnego zabytku.
7.	<p>Stowarzyszenie Wiatraki Wielkopolski Śmigiel ul. Kościuszki 20</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie muzeów, skansenów, ścieżek tematycznych wokół wiatraków, - pozyskiwanie środków finansowych na renowację i ochronę wiatraków istniejących w Wielkopolsce, - promowanie i popularyzacja wiatraków w kraju i za granicą, - inspirowanie i organizowanie środowisk lokalnych do działań ochronnych i promocyjnych tych unikalnych zabytków.
8.	<p>Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - działalność na rzecz edukacji, oświaty i wychowania, - organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży,

	INGA Śmigiel ul. M. Konopnickiej 5	<ul style="list-style-type: none"> - propagowanie zdrowego i aktywnego modelu życia, - pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób, - aktywizacja zawodowa, społeczna i gospodarcza społeczności, - promocja i organizacja wolontariatu, - gromadzenie środków finansowych na cele statutowe, - zakładanie, prowadzenie i wspieranie działalności przedszkoli oraz szkół integracyjnych, - ochrona i promocja zdrowia, przeciwdziałanie uzależnieniom, - wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i turystyki.
9.	Śmigielskie Towarzystwo Miłośników Tańca Śmigiel Kościuszki 20	<p>1. Prowadzenie działalności edukacyjnej i wychowawczej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opieka merytoryczna, finansowa i organizacyjna nad zespołem tańca współczesnego Pryzmat-Bis ze Śmigła - rozwijanie współpracy w dziedzinie popularyzacji tańca współczesnego w środowisku wiejskim, - edukacja społeczeństwa, w szczególności dzieci i młodzieży w poszanowaniu pracy własnej i innych oraz sumienności i samodyscypliny, - popularyzacja tańca w środowisku lokalnym, - wspieranie inicjatyw dzieci i młodzieży w zakresie popularyzacji tańca - stwarzanie warunków do udziału zespołu w konkursach tańca o zasięgu powiatowym, regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym, - działania wychowawcze mające na celu wychowanie w poszanowaniu mienia zespołu (np. kostiumy i rekwizyty). <p>2. Propagowanie innych form aktywnego spędzania czasu i promocja zdrowia wśród młodzieży i dzieci, jak również tworzenie dogodnych warunków w tym zakresie.</p>
10.	Klub Abstynentów „NOWE ŻYCIE” Czacz ul. Wielichowska 48a	<ul style="list-style-type: none"> - działanie nad zapewnieniem osobom zagrożonym uzależnieniem i uzależnionym od alkoholu, uzyskania trwałej abstynencji i trzeźwości, - propagowanie wśród społeczeństwa idei powszechnej trzeźwości, - udzielanie wsparcia moralnego rodzinom osób uzależnionych od alkoholu.
11.	Stowarzyszenie Przyjaciół Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Nietązkowie Nietązkowo ul. Dudycza 4	<ul style="list-style-type: none"> - promocja ZSP na terenie całej Polski oraz poza granicami kraju, - kreowanie dobrego wizerunku szkoły, - współpraca z władzami szkoły, z Radą Sołecką i innymi organizacjami, - udzielanie pomocy społecznej uczniom i absolwentom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych osób, - działalność na rzecz niepełnosprawnych uczniów i absolwentów, - inicjowanie i organizowanie działań na rzecz społeczności szkoły, - promocja i pomoc w rozwijaniu talentów naukowych, artystycznych i sportowych uczniów szkoły, - pomoc w zdobywaniu wiedzy i kwalifikacji umożliwiających ludziom młodym wypełnianie funkcji społecznych i zawodowych, - inspirowanie do podejmowania działalności gospodarczej, - promocja kultury, w szczególności tworzonej przez młodych ludzi i do nich adresowanej. - nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z absolwentami, - kształtowanie postaw patriotycznych i społecznych uczniów i absolwentów szkoły, - inspirowanie, aktywizowanie i integrowanie uczniów i absolwentów na rzecz wszechstronnego rozwoju szkoły, - dokumentowanie i popularyzowanie dorobku szkoły, jej zasłużonych nauczycieli, absolwentów i uczniów we wszystkich dziedzinach życia społecznego, oświatowego i kulturalnego, - pomnażanie dorobku naukowego, wychowawczo-dydaktycznego, kulturalnego i materialnego szkoły,

		<ul style="list-style-type: none"> - ochrona i promocja zdrowia, - działanie na rzecz ochrony środowiska, - upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, - upowszechnianie kultury, sztuki, - ochrony dóbr kultury i tradycji, - działania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijanie kontaktów i współpracy między narodami.
12.	Partnerstwo Lokalne w Śmiglu Śmigiel, ul. T. Kościuszki 20	<p>Podstawowym celem Stowarzyszenia jest stymulacja i wspieranie wszechstronnego rozwoju i aktywności mieszkańców społeczności lokalnych wpływające na poprawę jakości ich życia, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - integracja środowiska, - wspieranie wszelkich inicjatyw służących rozwojowi, zainteresowań i uzdolnień, - organizacja spotkań z ludźmi prezentującymi różne dziedziny życia, - przeciwdziałanie przemocy i patologiom społecznym, - poprawa jakości życia, - profilaktyka chorób, - działanie na rzecz osób niepełnosprawnych, - działalność na rzecz społeczności lokalnej, - działalność charytatywna i pomoc społeczna – pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób, - działalność w zakresie rozwoju oświaty, wychowania i kultury, - działalność w zakresie organizowania wypoczynku dzieci i młodzieży, - upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, - działalność turystyczno-kulturowo-krajoznawcza, - działalność na rzecz rozwoju gminy Śmigiel, - promocja obszarów gminy Śmigiel - działalność na rzecz integracji międzynarodowej, rozwijanie kontaktów i współpracy ze społecznościami innych państw, - działalność wspierająca zrównoważony rozwój, - działalność upowszechniająca prawa człowieka oraz równość szans, - działalność proekologiczna, - działalność wspierająca rozwój przedsiębiorczości, - organizacja i prowadzenie placówek edukacyjnych, wychowawczych oraz mających na celu rozwój kultury i integracji lokalnej społeczności, - działalność promująca zdrowy i aktywny tryb życia, - działalność wspierająca współpracę pomiędzy podmiotami III sektora oraz współpracę międzysektorową.

Dane ze strony internetowej Powiatu kościańskiego.

OCHOTNICZE STRAŻE POŻARNE

I.p.	Nazwa i adres stowarzyszenia	Cele stowarzyszenia
1.	OSP Nowa Wieś	-prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i organizacjami społecznymi
2.	OSP Olszewo	
3.	OSP Czacz	
4.	OSP Żegrówko	-branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów i innych klęsk
5.	OSP Robaczyn	-uświadamianie ludności o konieczności i sposobach ochrony przed pożarami oraz przygotowywanie jej do udziału w ochronie przeciwpożarowej
6.	OSP Stare Bojanowo	
7.	OSP Bronikowo	-branie udziału w obronie cywilnej
8.	OSP Karśnice	
9.	OSP Karmin	-rozwijanie wśród członków OSP zainteresowań w dziedzinie kultury, oświaty i sportu
10.	OSP Machcin	
11.	OSP Wonieść	

12.	OSP Morownica	-wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz niniejszego statutu
13.	OSP Nietążkowo	
14.	OSP Śmigiel	
15.	OSP Sławie	
16.	OSP Sierpowo	

Dane UM Śmigła.

Ochotnicze Straże Pożarne mają w Wielkopolsce wieloletnią tradycję, skupiają łącznie 847 członków. Według danych Urzędu Miejskiego Śmigła za 2013 r. w bezpośrednich akcjach ratowniczo-gaśniczych udział może wziąć 74 członków.

UCZNIOWSKIE KLUBY SPORTOWE

I.p.	Nazwa i adres stowarzyszenia	Cele stowarzyszenia
1.	Uczniowski Klub Sportowy „Grom” w Czaczu Szkoła Podstawowa w Czaczu Ul. Parkowa 2 64-030 Śmigiel	Cele Klubu jest: 1. rozwijanie różnych form kultury fizycznej w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej, 2. kształtowanie pozytywnych cech charakteru i osobowości dzieci i młodzieży szkolnej, 3. integrowanie środowisk uczniowskich, rodzicielskich i nauczycielskich na terenie swego działania
2.	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy w Starym Bojanowie Stare Bojanowo ul. Główna 34a 64-030 Śmigiel	Celem Klubu jest: 1. Planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego uczniów w oparciu o możliwości obiektowe i sprzętowe szkoły oraz o pomoc organizacyjną i materialną rodziców i sympatyków Klubu, 2. Angażowanie wszystkich uczniów do różnorodnych form aktywności ruchowej, gier i zabaw dostosowanych do wieku, stopnia sprawności i zainteresowań sportowych, 3. Uczestniczenie w imprezach sportowych na obszarze działania samorządu terytorialnego i poza nim, 4. Organizowanie zajęć sportowych dla uczniów szkoły w celu wszechstronnego rozwoju ich sprawności fizycznej i umysłowej, 5. Organizowanie działalności sportowej ze szczególnym uwzględnieniem funkcji zdrowotnych, 6. Organizowanie uczniom różnorodnych form współzawodnictwa sportowego, 7. Kształtowanie pozytywnych cech charakteru i osobowości poprzez uczestnictwo w realizacji zadań sportowych Klubu, 8. Uczestnictwo w rozrywkach związkowych.
3.	Uczniowski Klub Sportowy „Junior” Nietążkowo ul. Dudycza 4 64-030 Śmigiel	Celem Klubu jest: 1. Rozwijanie różnych form kultury fizycznej w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej, 2. Kształtowanie pozytywnych cech charakteru i osobowości dzieci i młodzieży szkolnej, 3. Integrowanie środowisk uczniowskich, rodzicielskich i nauczycielskich na terenie swego działania, 4. Wspomaganie realizacji szkolnych zajęć wychowania fizycznego, 5. Organizowanie aktywnego spędzania czasu wolnego i sportowych zajęć pozalekcyjnych, 6. Organizowanie różnorodnych form współzawodnictwa sportowego, 7. Uczestnictwo w ogólnodostępnych imprezach sportowych, 8. Upowszechnienie uprawiania minidyscyplin sportowych, 9. Udział w realizacji ogólnokrajowego programu SPORT WSZYSTKICH DZIECI I MŁODZIEŻY.

4.	Uczniowski Klub Siatkarek Śmigiel Samorządowe Gimnazjum i Szkoła Podstawowa w Śmiglu ul. M. Konopnickiej 5 64-030 Śmigiel	Celem Klubu jest : <ol style="list-style-type: none"> 1. Planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego uczniów w oparciu o możliwości obiektowe i sprzętowe szkoły oraz o pomoc organizacyjną i materialną rodziców i sympatyków Klubu. 2. Uczestniczenie w imprezach sportowych organizowanych na obszarze działania samorządu terytorialnego i poza nim. 3. Organizowanie zajęć sportowych dla uczniów szkoły oraz jej absolwentów w celu wszechstronnego rozwoju ich sprawności fizycznej i umysłowej. 4. Kształtowanie pozytywnych cech charakteru i osobowości poprzez uczestnictwo w realizacji zadań sportowych Klubu. 5. Przygotowanie oraz udział w turniejach i zawodach sportowych. 6. Angażowanie wszystkich uczniów do różnorodnych form aktywności ruchowej, gier i zabaw dostosowanych do wieku, stopnia sprawności i zainteresowań sportowych. 7. Organizowanie działalności sportowej ze szczególnym uwzględnieniem funkcji zdrowotnych. 8. Krzewienie idei olimpijskiej przez spotkania z olimpijczykami i sportowcami, udział w konkursach olimpijskich itp. 9. Organizowanie wyjazdów o tematyce olimpijskiej, odwiedziny Narodowych Komitetów Olimpijskich oraz różnorodne zawody krajowe i zagraniczne w tym Igrzyska Olimpijskie. 10. Organizowanie dla dzieci i młodzieży obozów sportowo-rekreacyjnych. 11. Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w środowisku wiejskim. 12. Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży. 13. Organizacja imprez sportowych i rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży. 14. Wykonywanie zadań z zakresu polityki społecznej. 15. Organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych.
----	---	--

Dane zebrane przez OPS Śmigiel.

POZOSTAŁE KLUBY SPORTOWE

l.p.	Nazwa i adres stowarzyszenia	Cele stowarzyszenia
1.	Klub Sportowy Polonia Śmigiel ul. M. Konopnickiej 5 64-030 Śmigiel	Celem Klubu jest: Propagowanie i organizowanie wychowania fizycznego i sportu oraz stworzenie swym członkom odpowiednich warunków dla uprawiania wychowania fizycznego i sportu, a mieszkańcom miasta i gminy Śmigiel wypoczynku i rekreacji
2.	Ludowy Klub Sportowy „MAS-ROL” w Sławiu Sławie 58 64-030 Śmigiel	Celem Klubu jest : <ol style="list-style-type: none"> 1. Pobudzanie, rozwijanie i konsolidowanie społecznej działalności w dziedzinie sportu wśród mieszkańców wsi sołectkich i Sławia. 2. Popularyzowanie idei umiłowania własnego regionu. 3. Popieranie oraz upowszechnianie dorobku sportowego wsi Sławie, oraz dalszego jego rozwoju. 4. Ocenianie i postulowanie potrzeb w zakresie stanu sportu na wsi, oraz wyrażanie opinii na ten temat wobec organów administracji publicznej.
3.	Klub Sportowy „ISKRA” Wonieść Wonieść – Świetlica Wiejska 64-030 Śmigiel	Celem klubu jest : <ol style="list-style-type: none"> 1. Planowanie i organizowanie życia sportowego dzieci, młodzieży, mieszkańców i sympatyków w oparciu o możliwości obiektowe i sprzętowe oraz pomoc organizacyjną i materialną mieszkańców i sympatyków Klubu. 2. Angażowanie dzieci, młodzieży i mieszkańców do różnorodnych

		<p>form aktywności ruchowej, gier i zabaw dostosowanych do wieku, stopnia sprawności i zainteresowań sportowych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Uczestniczenie w imprezach sportowych organizowanych na obszarze działania samorządu terytorialnego i poza nim. 4. Organizowanie działalności sportowej ze szczególnym uwzględnieniem funkcji zdrowotnych. 5. Organizowanie mieszkańcom wsi różnorodnych form współzawodnictwa sportowego. 6. Kształtowanie pozytywnych cech charakteru i osobowości poprzez uczestnictwo w realizacji zadań sportowych Klubu. 7. Pomoc starszym mieszkańcom wsi o złej sytuacji materialnej. 8. Uczestnictwo w rozgrywkach związkowych.
4.	<p>Stowarzyszenie Sportowe „PEGAZ” ul. T. Kościuszki 20 64-030 Śmigiel</p>	<p>Celem Klubu jest:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Upowszechnianie i rozwijanie rekreacji ruchowej, sportu oraz innych form aktywnego wypoczynku, ze szczególnym uwzględnieniem rekreacji konnej, sportu jeździeckiego oraz powożenia zaprzęgami, 2. Dbałość o prawidłowy rozwój psychofizyczny, zdrowie wszystkich obywateli realizowane poprzez: wychowanie fizyczne, sport, rekreację ruchową, rehabilitację ruchową, turystykę, 3. Propagowanie zdrowego stylu życia, profilaktyka oraz przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii, 4. Inspirowanie i organizowanie środowiska dorosłych do działań na rzecz dzieci i młodzieży oraz osób niepełnosprawnych, 5. Propagowanie sportów konnych, 6. Uczestniczenie i organizowanie zawodów w sportach konnych, 7. Działanie na rzecz poszerzenie i unowocześnienia bazy i terenów sportowo-rekreacyjnych i turystycznych w Gminie Śmigiel.
5.	<p>Włociański Klub Sportowy im. Ireneusza Maślińskiego Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Jana Kasprowicza w Nietązkowie ul. Dudycza 4 64-030 Śmigiel</p>	<p>Celem działalności Klubu jest dbałość o prawidłowy rozwój psychofizyczny i zdrowie jego członków. Cel ten Klub realizuje między innymi poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Upowszechnianie i rozwijanie rekreacji fizycznej, sportu i turystyki, 2. Popularyzowanie kultury zdrowotnej i fizycznej, 3. Popularyzowanie higienicznego trybu życia, 4. Organizowanie imprez i zawodów sportowych, w tym przede wszystkim dorocznych Włociańskich Zawodów w Powożeniu Memoriału – we współpracy z samorządami lokalnymi i innymi organizacjami, 5. Popularyzowanie postaci Patrona Klubu, 6. Popularyzowanie i krzewienie właściwych relacji pomiędzy ludźmi i końmi, a także innymi zwierzętami, 7. Organizowanie szkoleń w różnych formach dla członków oraz innych osób na terenie działania Klubu, 8. Współdziałanie w dziedzinie kultury fizycznej i sportu z innymi stowarzyszeniami i szkołami ze szczególnym uwzględnieniem Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. Jana Kasprowicza w Nietązkowie.
6.	<p>Klub Sportowy „Pogoń 1929” Śmigiel ul. Marii Konopnickiej 4 64-030 Śmigiel</p>	<p>Celem działania Klubu jest tworzenie warunków niezbędnych do uprawiania sportu amatorskiego w zakresie piłki nożnej zgodnie z przepisami Polskiego Związku Piłki Nożnej oraz rozwijanie w różnych formach wychowania fizycznego i sportu.</p>
7.	<p>Klub Sportów Walki Śmigiel ul. Ogrodowa 33 64-030 Śmigiel</p>	<p>Celem Klubu jest krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie działania Klubu oraz wychowanie dzieci i młodzieży przez kulturę fizyczną i sport.</p>

Dane zebrane przez OPS Śmigiel.

Z danych Starostwa Powiatowego, zebranych w 2014 r., aktywność gminy Śmigiel na tle innych gmin powiatu prezentuje poniższa tabela.

	liczba stowarzyszeń i oddziałów stowarzyszeń	liczba OSP	liczba uczniowskich klubów sportowych	liczba innych klubów sportowych	Razem liczba organizacji zgłoszonych w starostwie
Gmina Śmigiel	13	16	4	13	46 tj. 1/383 mieszk.
Gmina Miejska Kościan	43	2	11	16	72 tj. 1/334 mieszk.
Gmina Kościan	-	16	6	8	30 tj. 1/523 mieszk.
Gmina Krzywiń	10	17	5	-	32 tj. 1/314 mieszk.
Gmina Czempień	9	9	2	11	31 tj. 1/369 mieszk.

Z zestawienia wynika, że w gminie działa stosunkowo niewiele organizacji pozarządowych. Tylko w gminie wiejskiej Kościana na jedną organizację przypada więcej mieszkańców niż w Śmiglu. Korzystny współczynnik w stosunku do miasta Kościana wynika z dużej ilości oddziałów Ochotniczych Straży Pożarnych, których w Kościanie są tylko dwa.

Gmina Śmigiel posiada *Programu współpracy Gminy Śmigiel z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego*, który zgodnie z ustawą o organizacjach pożytku publicznego i o wolontariacie jest konsultowany ze społecznością lokalną. Program przygotowany jest na każdy rok.

Organizacje społeczne są włączane w system dofinansowania realizacji ich zadań. Corocznie Gmina ogłasza konkursy na zlecenie lub dofinansowanie zadań w zakresie turystyki, działalności kulturalnej, z zakresu polityki społecznej a także rozwoju kultury fizycznej.

W roku 2014 ogłoszono trzy konkursy, zrealizowanych zostało zadań 5 zadań przez 4 organizacje pozarządowe. W wyniku realizacji umów wsparciem objęto 2.722 beneficjentów. W realizację zadań zaangażowanych było 8 wolontariuszy. Wartość dofinansowania wynosiła 17.670 zł. Finansowy wkład własny organizacji wynosił 7.448 zł., a pozafinansowy – 1.044 zł.

W wyniku ogłoszonego otwartego konkursu oferty dotacje na poszczególne zadania otrzymały organizacje pozarządowe zgodnie z poniższym wykazem:

Nazwa zadania	Nazwa podmiotu	Przyznana dotacja
Pociąg do kina i zwierząt.	Stowarzyszenie Przyjaciół Śmigielskiej Kolejki Wąskotorowej w Śmiglu	800,00
Nadzieja w rehabilitacji	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej „Światło Nadziei”	5850,0
Propagowanie folkloru poprzez taniec i muzykę ludową	Stowarzyszenie Miłośników Folkloru „Żeńcy Wlkp.”	8000,0
I Ogólnopolski Turniej Minisiatkówki Dziewcząt	Uczniowski Klub Siatkarek Śmigiel	1350,00
IV Ogólnopolski Turniej Siatkówki Dziewcząt	Uczniowski Klub Siatkarek Śmigiel	1670,00

Dane UM Śmigla.

Ponadto na uwagę zasługuje działalność nieformalna klubów seniora, których na terenie gminy jest sześć, kół gospodyń wiejskich a przede wszystkim wolontariat, który ma swój klub w każdej ze szkół z terenu gminy Śmigiel.

Dane na temat wolontariatu pozyskano od szkolnych opiekunów wolontariuszy, pod koniec 2014 r..

Zespół Szkół w Starym Bojanowie

W działalność zaangażowanych jest ok. 10 uczniów, którzy podejmują niżej wymienione działania:

- przeprowadzenie Rajdu Różańcowego dla uczniów naszej szkoły, szkoły z Broniowa oraz uczniów z leszczyńskiej szkoły,
- akcja „Dzień życzliwości”,
- udział w warsztatach „Inga”,
- akcja „Kartka świąteczna”- wykonanie i sprzedaż w szkole i w parafii (5,8,12.grudnia),
- akcja „Podziel się sercem, podziel się słodyczkami”- obdarowanie słodyczkami siedmiorgo dzieci,
- udział w powiatowym Dniu Wolontariatu i spotkanie z panią poseł Adamczak,
- przeprowadzenie nabożeństwa Drogi Krzyżowej w kościele dla dzieci z parafii,
- przygotowanie Szkolnych Rekolekcji Wielkopostnych,
- pomoc dzieciom z RŚA- współpraca z poznańską fundacją Redemptoris Misio,
- udział w projekcie *Bo Warto "LEPSZY ŚWIAT PRZEZ WOLONTARIAT"*, ukierunkowanego na rozwój aktywności i postaw uczniów poprzez promocję wolontariatu. W ramach projektu przygotowano:
 - Dzień Babci i Dziadka,
 - Urodziny Nikoli – wysyłamy kartki z życzeniami,
 - Konkurs tematyczny związany z projekcją filmu „Skarby śniegu”,
 - „Aniołek w klatce” czyli z wizytą w grupach „0”,
 - z życzeniami po Starym Bojanowie,
 - Dzień Rodziny.

Zespół Szkół w Bronikowie

Szkolny Klub Wolontariusza zrzesza aż 31 wolontariuszy. Są to uczniowie klas gimnazjalnych.

Działania jakie podejmowane są w ramach Szkolnego Klubu Wolontariusza:

- wyjazdy do Domu Pomocy Społecznej w Wielkiej Wsi koło Wolsztyna, pomoc siostrze zakonnej w pracach porządkowych w parku i ogrodzie,
- organizacja zbiórki makulatury i plastikowych nakrętek na rzecz Oskara Ratajczaka z Karśnic, chłopca cierpiącego na dziecięce porażenie mózgowie oraz zbiórkę etykietek po herbacie LIPTON na rzecz Fundacji Dzieciom z Chorobami Nowotworowymi IV Oddział w Poznaniu,
- organizacja zbiórki artykułów higienicznych na rzecz wychowanków Domu Dziecka w Bodzewie,
- pomoc w przygotowaniach różnych uroczystości szkolnych (np. Dzień Seniora, Święto Rodziny) i lokalnych (np. ostatnio nasze wolontariuszki pomagały w przygotowaniach i przeprowadzeniu imprezy „30-lecie Klubu Seniora” w Śmiglu),
- uczestnictwo w Wielkiej Orkiestrze Świątecznej Pomocy. Szkoła ma swój sztab, podczas którego kwestionujemy pieniądze do puszek, przygotowuje występy itp.,
- organizacja Szkolnego Dnia Wolontariatu ph. „Serce ma ten, kto ma je dla innych”, podczas którego zbiera się artykuły spożywcze na rzecz rodzin najbardziej potrzebujących z okolicy,
- zbiórka słodyczy w okresie wielkanocnym, na rzecz dzieci z uboższych rodzin,
- zbiórka odzieży i artykułów spożywczych w okresach przedświątecznych na śmigielskim targowisku.

Zespół Szkół w Czaczu

W Szkole w roku szkolnym 2014/2015 pracuje 14 wolontariuszek, nad którymi opiekę sprawują 3 opiekunki.

W ramach działań wolontariackich realizuje się:

- zbiórkę nakrętek plastikowych dla ucznia Oskara Ratajczaka oraz zbiórkę przyborów szkolnych, które przekazywane są potrzebującym uczniom,
- zbiórkę kasztanów, orzechów włoskich,
- sprzątanie zaniedbanych grobów przed Świętem Zmarłych,
- przed okresem Bożego Narodzenia sprzedawano ozdoby świąteczne, które wykonali wolontariusze, pieniądze przeznaczone zostały na zakup produktów spożywczych do paczek świątecznych,
- zbiórkę odzieży i środków chemicznych dla dzieci z Domu Dziecka w Bodzewie,
- zbiórkę produktów spożywczych przed świątami,
- udział w akcjach fundacji Redemptoris Missio- gromadzono środki opatrunkowe a w tym szczoteczki i pasty,
- Dzień Wolontariatu,
- Szkolne Koło Pomocy- wolontariusze wspólnie z innymi uczniami pomagają słabszym uczniom w odrabianiu prac domowych oraz tłumaczą zagadnienia z zajęć lekcyjnych.

Gimnazjum Samorządowe w Śmiglu

Szkolny Klub Wolontariusza stale skupia 18 członków. Działalność Klubu skierowana jest między innymi na:

- angażowanie młodzieży w działania społeczne i obywatelskie
- promowaniu organizacji, które działają społecznie w Gminie Śmigiel,
- organizacji debat publicznych np. "Młody - znaczy aktywny?"
- organizację cyklicznych spotkań wolontariuszy z najmłodszymi mieszkańcami Śmigla - organizacja czasu wolnego
- przygotowywanie uczniów do uczestnictwa w życiu obywatelskim – udział w konkursie CEO z Warszawy i ostatecznie udział w XVII Sesji Sejmu Dzieci i Młodzieży
- odwiedziny dzieci niepełnosprawnych w Ośrodku Rehabilitacyjnym w Kościanie, wspólne śpiewanie kolęd,
- organizacja nieodpłatnych korepetycji,
- organizacja akcji dzieci – dzieciom,
- organizacja kampanii społecznej *Oddaj z kości garść miłości - śmigielanie przeciw białaczce* - wspólnie z Centrum Edukacji Obywatelskiej z Warszawy, Fundacją DKMS z Warszawy, zaangażowano w ten projekt panią Poseł na Sejm RP, pana Burmistrza Śmigla, Członka Zarządu Powiatu Kościańskiego p. Banasika, wszystkie szkoły ościenne, prasę lokalną i regionalną. W ramach tego projektu zankietowano 1000 mieszkańców, zorganizowano debatę publiczną "Zostań dawcą szpiku - podaruj komuś życie", Dzień Dawcy Szpiku w Śmiglu, przemarsz ulicami Śmigla.

Zespół Szkół w starej Przysiece Drugiej

Szkolnym Klubem Wolontariusza opiekują się 2 osoby, Klub skupia 9 uczniów.

Podejmowane i planowane działania:

- zbiórka nakrętek na rehabilitację chorej dziewczynki,
- zbiórka zniczy i porządkowanie zapomnianych grobów na cmentarzu w Wonieściu,
- zbiórka makulatury – środki na rzecz szkoły,
- zbiórka karmy „ Pomagamy czworonogom” dla przytuliska w Śmiglu,
- zbiórki żywności i odzieży dla potrzebujących uczniów w szkole na Boże Narodzenie,
- udział w akcjach zewnętrznych „Tydzień Pisania Listów”, „Góra Grosza”, „Skarbonka Wielkopostna”.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Nietązkowie

W Szkole zaangażowanych w pomoc wolontariacką jest około 50 uczniów.

Działania wolontariuszy obejmują:

- aktywną i systematyczną opiekę nad zwierzętami w przytulisku w Koszanowie,
- pomoc w nauce dzieci z Nietązkowa,

- dbałość o groby osób które pracowały w Szkole,
- pomoc w imprezie andrzejkowej dla emerytów i innych imprezach organizowanych na rzecz społeczności lokalnej,
- sprzątanie salki rehabilitacyjnej dla dzieci ze Stowarzyszenia „Światło Nadziei”,
- zbiórkę odzieży, słodyczy, żywności dla rodzin ze St. Bojanowa i Sierpowa,
- młodzież bierze udział w WOŚP w swoich miejscach zamieszkania,
- udział w akcji „Szlachetna paczka”,
- pomoc siostrzynom zakonnym prowadzącym Dom Pomocy Społecznej w Wielkiej Wsi, wyjazdy w celu wykonania w DPS konkretnych prac.

2.8. Sytuacja rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym

Sytuacje, które zagrażają wykluczeniem społecznym, powodujące izolację i ograniczenie uczestnictwa w życiu społecznym, także prowadzące do rezygnacji z korzystania z różnych form wsparcia zarówno ze strony instytucji jak i osób z najbliższego otoczenia, to najczęściej: ubóstwo, długotrwałe bezrobocie, niepełnosprawność, wielodzietność, ciężka lub długotrwała choroba, samotne rodzicielstwo.

Rodziny borykające się z problemami zagrażającymi ich prawidłowemu funkcjonowaniu a także rodziny, które już znalazły się w podobnych sytuacjach korzystają ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej. Ponadto w ramach gminnego systemu pomocy niektóre zadania wykonuje Urząd Miejski lub Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Do pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem włączają się organizacje pozarządowe oraz Kościół Katolicki.

Powody udzielenia pomocy społecznej (finansowej lub rzeczowej), dane OPS Śmigiel

Powód trudnej sytuacji życiowej	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
długotrwała lub ciężka choroba	278	276	248
ubóstwo	234	272	241
niepełnosprawność	210	215	202
bezrobocie	176	184	159
potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	126	131	118
bezzadność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	42	35	18
alkoholizm	42	37	28

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej od lat pozostawała na podobnym poziomie W latach 2007 – 2013 wahała się od 551 do 583. W 2014 r. z pomocy skorzystało 506 rodzin. Co oznacza znaczący bo aż 13 % spadek w porównaniu z liczbą korzystających w roku 2013 (583 rodz.). Badając pod kątem głównych przyczyn udzielenia pomocy najczęstszą przyczyną udzielenia wsparcia nadal była długotrwała choroba. Niespełna połowa rodzin korzystających za wsparcia Ośrodka borykała się z problemem długotrwałej lub ciężkiej choroby – 49%. Kolejną pod względem intensywności przyczyna korzystania z pomocy było ubóstwo, liczba korzystających z tego powodu spadła w 2014 r. o 31 rodzin. Następnie niepełnosprawność, tu spadek korzystających z jest niższy niż przeciętnie, problem niepełnosprawności występował w 40 % środowisk. Z powodu bezrobocia z pomocy w ciągu roku korzystało 159 rodzin. Z danych Powiatowego Urzędu pracy wynika, że w 2014 r. liczba osób bezrobotnych znacząco spadła – o 146 osób tj. 24 %, według stanu na koniec roku w 2013 zarejestrowanych z gminy Śmigiel było 612 osób bezrobotnych a na koniec 2014 – 466.

Wybrane dane za rok 2014, na tle powiatu, zebrane przez OPS Śmigiel:

	Gmina Śmigiel	Miasto Kościan	Gmina Kościan	Gmina Czempień	Gmina Krzywiń
liczba mieszkańców	17.747	24.011	15.718	11.464	10.041
% w stosunku do Śmigla	100	135	89	65	57
liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną	1.380	1.884	1.275	752	581
% do liczby mieszkańców	7,78	7,85	8,11	6,56	5,79
osoby i rodziny objęte pomocą	933	1.777	760	413	293
stosunek do liczby mieszkańców	5,26	7,40	4,84	3,60	2,92
w tym osoby korzystające długotrwale z pomocy	290	899	202	146	88
udział % w ogólnej liczbie korzystających	31	51	27	35	30

Charakterystyka rodzin objętych pomocą społeczną, dane OPS Śmigiel

Typ rodziny	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Rodziny ogółem	559	583	506
Gospodarstwa jednoosobowe	176	177	174
Rodziny z dziećmi	326	337	259
w tym rodziny wielodzietne	97	99	88
Rodziny niepełne	93	97	62
Rodziny emerytów i rencistów	95	105	129

Z zestawienia wynika, że około 17 % rodzin korzystających z pomocy społecznej to rodziny wielodzietne. Poprawiła się sytuacja przeciętnej rodziny niepełnej, gdyż przy 13% spadku liczby rodzin korzystających, aż o 36% obniżyła się liczba rodzin niepełnych objętych pomocą OPS. Według źródła dochodów rodzin aż o 23% wzrosła liczba rodzin emerytów i rencistów objętych pomocą. Na podobnym poziomie z pomocy korzystają osoby samotnie gospodarujące.

Świadczenia społeczne

zasiłki stałe, dane OPS Śmigiel

Dane	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Liczba osób	61	62	66
Kwota w zł.	185.954	213.017	226.059

składki na ubezpieczenie zdrowotne, dane OPS Śmigiel

Dane	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Liczba osób	50	53	63
Kwota w zł.	14.565	16.584	18.377

zasiłki okresowe, dane OPS Śmigiel

Dane	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Liczba rodzin	77	105	118
Kwota	109.855	148.491	167.803
Kwota zasiłku na rodzinę	1.427 zł.	1.414 zł.	1.422 zł.

Zasiłki celowe, dane OPS Śmigiel

Dane	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Liczba rodzin	431	424	352
Kwota	292.052 zł.	297.111 zł.	223.006
Średnia wysokość pomocy dla rodzin otrzymujących zasiłki celowe	677 zł.	700 zł.	634 zł.

Schronienie, dane OPS Śmigiel –

Dane	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Liczba osób	4	6	5
Kwota	8.253	13.014	19.338

Usługi opiekuńcze, dane OPS Śmigiel –

Dane	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Liczba osób	50	52	53
Kwota	377.814 zł.	421.556 zł.	413.045

Domy Pomocy Społecznej, dane OPS Śmigiel –

Dane	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Liczba osób	7	7	8
Kwota	83.065 zł.	94.279 zł	168.971 zł.

Dożywianie, dane OPS Śmigiel –

Dane	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Liczba osób korzystających z pomocy w formie posiłku	357	355	326
Liczba rodzin korzystających z pomocy w formie zasiłku	98	117	112
Ogółem koszt programu	334.380 zł.	385.256 zł.	322.817 zł.
Koszt posiłków wraz z kosztami ich przygotowania	274.532 zł.	283.230 zł.	274.317 zł.

Osoby, które własnym staraniem nie mogą przygotować sobie posiłków, korzystają z pomocy jadłodajni. W ciągu roku jadłodajnia przygotowuje zupy z dodatkami dla około 45 osób. Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy ze Stowarzyszeniem „Światło Nadziei” pozyskuje żywność z Banku Żywności w Lesznie, w 2014 r. pomocą obejmowano 70 rodzin, którym przekazano ok. 30 ton żywności.

Pomoc materialna dla uczniów w 2014 r., dane OPS Śmigiel

Dane	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Liczba stypendystów	307	362	360
Kwota	124.650 zł.	142.746 zł.	179.686 zł
Kwota na ucznia	406 zł.	394 zł.	499 zł.

Świadczenia rodzinne, dane OPS Śmigiel

Dane	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
zasiłki rodzinne z dodatkami - kwota	3.121.796 zł.	3.152.278 zł.	2.926.462 zł.

zasiłki pielęgnacyjne - kwota	1.010.259 zł.	1.052.487	1.076.202 zł.
Pozostałe świadczenia opiekuńcze - kwota	721.986 zł.	714.799 zł.	762.313 zł.
zapomogi z tytułu urodzenia dziecka - kwota	184.000 zł.	187.000 zł.	172.000 zł.
Kwota składek na ubezpieczenie społeczne	124.099 zł.	160.109 zł.	124.484 zł.
Składki na bezp. zdrowotne	21.004 zł.	19.705 zł.	17.726 zł.

Porównanie danych statystycznych dot. świadczeń rodzinnych, dane OPS Śmigiel

Dane		Grudzień 2012	Grudzień 2013	Grudzień 2014
Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne		1.380	1300	1.259
liczba rodz. pobierających zas. rodzinny		855	807	764
w tym:	na 1 dziecko	319	301	273
	na 2 dzieci	360	335	337
	na 3 dzieci	130	125	115
	na 4 i więcej	44	46	39

Świadczenia dla osób uprawnionych do alimentów, dane OPS Śmigiel.

Dane	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Kwota	383.640 zł.	423.740 zł.	475.790 zł.
Liczba osób uprawnionych	110	112	139
Liczba dłużników alimentacyjnych	65 – w gminie 38 – poza gminą	87 – w gminie 43 – poza gminą	110-w gminie 45 – poza gminą

Na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2014 sformułowano następujące wnioski, dotyczące zakresu działania Ośrodka Pomocy Społecznej.

Corzystający z pomocy społecznej

- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w stosunku do roku 2013 zauważalnie zmniejszyła się – o 10%, liczba osób korzystających z pomocy społecznej długotrwale delikatniej – o 3 %, rok wcześniej spadła o 14%;
- liczba osób w rodzinach objętych pomocą na każde 1000 mieszkańców spadła do najniższego poziomu od 2010r. i wynosi 77,76;
- większość osób korzystała ze świadczeń pieniężnych – 63% z ogółu korzystających, w 2013 – 68% ze świadczeń niepieniężnych korzystało 45% osób, w 2013 - 41% osób;
- 31 % z ogółu osób korzystających z pomocy korzysta długotrwale, tzn. w ostatnich 36 miesiącach korzystała z pomocy przez 18 miesięcy, dotyczy to najczęściej dzieci korzystających z posiłków, zasiłków stałych dla niepełnosprawnych oraz osób objętych usługami opiekuńczymi, w 2010 r. odsetek takich rodzin wynosił aż 38%;
- najczęściej przyczyną pomocy jest długotrwała choroba, następnie ubóstwo, niepełnosprawność i bezrobocie;
- znacząco zmniejszyła się liczba osób korzystających z pomocy z powodu alkoholizmu – o 24%;
- znacząco zmniejszyła się liczba osób korzystających z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych – o 49%;

Zadania ośrodka pomocy społecznej

- według wartości świadczeń najwięcej wydatkowano na świadczenia rodzinne: zasiłki rodzinne z dodatkami ok. 3.178 tys. zł., świadczenia dla opiekunów osób niepełnosprawnych – 1.012 tys., zasiłki pielęgnacyjne ok. 1.076 tys. zł.;
- według wartości na świadczenia z pomocy społecznej najwięcej wydatkowano na usługi opiekuńcze – ok. 413 tys. zł., posiłki – ok. 282 tys. zł., zasiłki stałe – ok. 226 tys. zł.;
- średnia wysokość zasiłku celowego w 2014 r. spadła o 34 zł. i była najniższa od 2010 r.;
- średnia wysokość zasiłku okresowego nieznacznie wzrosła – o 6 zł. i była najwyższa od 2010r.;
- znacząco wzrosły wydatki na schronienie osób bezdomnych – o 49%;
- podobnie znacząco wzrosły wydatki na utrzymanie mieszkańców w DPS – o 56%;
- liczba decyzji odmownych w pomocy społecznej spadła o 5 (38 decyzje odmowne);
- najczęściej są to decyzje odmowne ze względu na dochody przekraczające kryterium dochodowe – 63%;
- liczba decyzji odmownych stanowi zaledwie 2% wszystkich decyzji wydawanych w sprawie świadczeń z pomocy społecznej.

Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

- infrastruktura społeczna służąca pomocy i wsparciu osób i rodzin jest niewielka;
- w gminie nie funkcjonują domy pomocy społecznej, ośrodki dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dom dziennego pobytu, ośrodki dla osób niepełnosprawnych, schroniska i noclegownie, centra czy kluby integracji społecznej i inne - nie są to bowiem zadania obowiązkowe gminy;
- rodzaje ośrodków wsparcia w latach 2012-2014 nie zmieniają się, zaliczono do nich: gminny punkt wsparcia rodziny i świetlice środowiskowe, oraz dwa kluby samopomocy działające oficjalnie w ruchu abstynenckim w Czaczu, jadłodajnię w Śmiglu;
- analiza pokazuje potrzebę planowanie dalszego finansowania gminnych placówek w zakresie pomocy i wsparcia, dodatkowo dostrzega się potrzebę zwiększenia infrastruktury o dom dziennego pobytu dla osób starszych a także zainicjowania klubu samopomocy dla rodziców mających problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Praca socjalna i inne działania prowadzone w celu przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego.

W ramach wspierania rodzin z gminy Śmigiel oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzone jest poradnictwo specjalistyczne w Gminnym Punkcie Wsparcia Rodziny z zakresu poradnictwa i terapii psychologicznej oraz porad prawnych, z poradnictwa korzysta około 100 rodzin. Mieszkańcy Gminy mają możliwość korzystania z podobnych usług w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kościanie.

Aktywizującą formą pomocy socjalnej z osobami pozostającymi bez pracy, korzystającymi z pomocy społecznej była realizacja w lata 2008-2013 projektu 'Uwolnij swoje możliwości'. W ciągu pięciu lat działaniami z zakresu aktywnej integracji objęto 130 osób, które brały udział w szkoleniach, nabywały nowych umiejętności z zakresu kompetencji społecznych i zawodowych. Gmina w latach następnych zamierza przystąpić do podobnego projektu w ramach WRPO 2015-2020.

Gmina Śmigiel od 2007 r. jest organizatorem prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej. Dzięki współpracy gminnych jednostek – Ośrodka Pomocy Społecznej i zakładu Gospodarki Komunalnej osoby bez pracy mają możliwość wypracowania świadczeń pieniężnych. W 2014 r. prace porządkowe i inne użyteczne dla społeczności lokalnej zająć wykonywało 16 osób.

W celu przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie gmina organizuje pracę Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zespół podejmuje działania profilaktyczne i monitoruje pracę z rodzinami doświadczającymi problemów przemocy domowej. Praca z rodzinami prowadzona jest w oparciu o procedurę Niebieskich Kart. W 2014 r. powołano 31 grup roboczych wspierających rodziny borykające się z tym problemem, w całym roku funkcjonowała 47 zespołów do pracy z rodzinami.

Na terenie Gminy działa Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która odnotowała 132 osoby uzależnione, w tym 130 od alkoholu i 2 od narkotyków.

W zakresie działania Komisji są:

- rozmowy motywacyjno – interwencyjne, w miarę występowania potrzeb;
- prowadzone świetlice opiekuńczo-wychowawczych - 7, zajęcia odbywają 2 razy w tygodniu po 3 godziny - dla 218 dzieci;
- prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych – 1 x w miesiącu lekarz psychiatra;
- szkolenia: sprzedawców napojów alkoholowych, kierowców- środki uzależniające;
- spotkania z terapeutą w grupach AA i AL.-Anon;
- festyny trzeźwościowe;
- festyny sportowo-rekreacyjne;
- wyjazdy- wypoczynek letni (100 uczestników), Ferie zimowe- wyjazdy na basen i do kina dla dzieci ze świetlic, Zajączek, Dzień Dziecka.

Ponadto w najbliższej okolicy leczenie uzależnień realizują:

1. Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny w Kościanie

- Poradnia Terapii Uzależnień, Kościan, ul. Bernardyńska 4;
- Oddział Leczenia Uzależnień, Kościan, ul. Śmigielska 53;
- Dzienny Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu, Kościan, Plac Paderewskiego 1a; dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych; leczenie w systemie otwartym;
- Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych (detoksykacyjny), Kościan, Plac Paderewskiego 1a;

2. MEDICOR, Kościan, Plac Paderewskiego 4;

Poradnia Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień.

3. Cele i zadania polityki społecznej.

W tej części dokumentu przedstawiono najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Zostały one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów szczegółowych, wyznaczających kierunki działań.

W dokumencie dokonano także analizy realizowanych już Gminnych programów w zakresie polityki społecznej, które należy uwzględnić jako istotny kierunek działań Gminy w integrację i rozwiązywanie problemów społecznych.

Ponadto określono sposób monitorowania realizacji Strategii i instytucje, które są podstawowymi podmiotami zobowiązanymi do realizacji swoich zadań przy uwzględnieniu priorytetów i celów jakie wskazano w toku budowania programu strategicznego na najbliższych 10 lat.

3.1. Przegląd programów realizowanych w ramach polityki społecznej w Gminie Śmigiel

Konstruując strategię polityki społecznej Gminy, należy pamiętać, że nie jest to jedyny dokument w tym obszarze, którego skutki będą dotyczyły jej mieszkańców. Krytyczna analiza programów już funkcjonujących na poziomie lokalnym pozwala na uniknięcie powielania pewnych działań, ocenę ich zgodności z ogólnymi założeniami niniejszego dokumentu i aktualnej sytuacji otoczenia.

3.1.1. Program Wspierania Rodzin z Gminy Śmigiel na lata 2013-2015

Podstawą prawną programu jest ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011r. (Dz. U. z 2015r. poz. 332).

Założeniem Programu jest utworzenie spójnego systemu wspierania rodzin w wychowywaniu dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem zadań jakie należy podjąć w zakresie pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania podstawowych funkcji. Wsparcie ma odbywać się poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować się mają nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych

Głównym celem programu jest wspieranie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku.

Aby zrealizować cel główny programu, sprecyzowano niżej wymienione cele szczegółowe, które łączą się z konkretnymi działaniami na rzecz rodziny i jej otoczenia.

1. Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.
2. Skoordynowanie różnych form i źródeł pomocy rodzinie.
3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży
4. Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży
5. Umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Program jest realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu, który jest upoważniony przez Burmistrza Śmigla do podejmowania działań z zakresu wspierania rodzin.

3.1.2. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Śmigiel

Podstawą prawną programu jest ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

Program określa podstawowe zadania gminy w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie, zakres współpracy z różnymi instytucjami i wykaz tych instytucji, źródła finansowania oraz podstawy prawne.

Głównym założeniem programu jest podejmowanie takich działań, które mają zapewnić bezpieczeństwo dla ofiar przemocy w rodzinie, udzielenie im wszechstronnego wsparcia i pomocy, a także zatrzymanie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez podejmowanie działań skierowanych na sprawcę oraz działań profilaktycznych.

W programie sformułowano cel główny jako: podjęcie działań na rzecz efektywnego ograniczania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Śmigiel

Cele szczegółowe zakładają:

1. Skoordynowanie działań instytucji zajmujących się na terenie miasta i gminy Śmigiel, zjawiskiem przemocy w rodzinie poprzez pracę Zespołu Interdyscyplinarnego.
2. Podjęcie działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobom z rodzin, w których wystąpiła przemoc.
3. Podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie.
4. Podnoszenie kompetencji osób zajmujących się przemocą
5. Monitorowanie zjawiska przemocy na terenie gminy Śmigiel

Cele programu realizowane są przez Zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, który działa przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Śmiglu.

3.1.3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Podstawą prawną programu jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 ze zm.)

Program jest przygotowywany na okres roku kalendarzowego, program na rok 2015 określa sposób realizacji zadań gminy w zakresie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu

Program określa cele nadrzędne:

1. Ograniczenie liczby zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży związanych z używaniem alkoholu.
2. Zmniejszenie rozmiarów istniejących problemów alkoholowych wśród osób dorosłych.
3. Zmniejszenie liczby zachowań agresywnych i przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym.
4. Zmniejszenie poczucia bezradności w poszukiwaniu pomocy.

Cele szczegółowe programu zakładają:

1. Opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej przez dzieci i młodzież (średnia obecnie 11 lat i 3 m-ce).
2. Zmniejszenie liczby indywidualnych zagrożeń wynikających z picia alkoholu.
3. Zmniejszenie liczby nietrzeźwych kierowców.
4. Zwiększenie liczby osób leczonych w placówkach leczenia odwykowego.
5. Szkolenie sprzedawców kontrolujących wiek osób kupujących alkohol.

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest koordynowana przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Uzależnień. Program jest realizowany przez Gminną Komisję do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

3.1.4. Program Współpracy Gminy Śmigiel z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2015 rok

Podstawą prawną programu jest ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 poz. 1118 ze zm.).

Program jest przygotowywany na okres roku kalendarzowego, program na rok 2015 określa sposób realizacji zadań gminy w zakresie współpracy z partnerami społecznymi.

Celem współpracy Gminy Śmigiel z organizacjami na rok 2015 jest wzmocnienie ich potencjału oraz rozwijanie partnerstwa publiczno–społecznego,

Cele szczegółowe programu sformułowano w następujący sposób:

1. Poprawa jakości życia, poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych w dziedzinie kultury, kultury fizycznej i turystyki.
2. Integracja podmiotów realizujących zadania publiczne.
3. Budowanie społeczeństwa obywatelskiego, poprzez umacnianie w świadomości mieszkańców poczucia odpowiedzialności za wspólnotę lokalną, swoje otoczenie oraz tradycję.
4. Wzmacnianie merytoryczne i instytucjonalne organizacji.
5. Rozwój wolontariatu.
6. Wzrost aktywności życia osób niepełnosprawnych.

Współpraca Gminy Śmigiel z organizacjami w roku 2015 obejmuje zadania w zakresie:

- 1) polityki społecznej:
 - a) pomoc w rehabilitacji fizycznej, społecznej i psychicznej osób niepełnosprawnych.
- 2) rozwoju i upowszechniania kultury fizycznej:

Zadania publiczne obejmujące przedsięwzięcia z zakresu współzawodnictwa sportowego, kultury fizycznej i rekreacji ruchowej:

- a) związane z aktywnym wypoczynkiem rekreacyjno-sportowym dla dzieci i młodzieży.,
 - b) pozostałe zadania z zakresu kultury fizycznej.
- 3) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego:
- a) wspieranie działań propagujących folklor poprzez taniec i muzykę ludową.
- 4) turystyki:
- a) imprezy promujące walory śmigiejskiej kolejki wąskotorowej jako atrakcji turystycznej w gminie Śmigiel,
 - b) rozwój i utrzymanie szlaków turystycznych na terenie Gminy Śmigiel.

Program jest realizowany przez Urząd Miejski Śmigla.

3.1.5. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Śmigiel w latach 2012-2017

Podstawą prawną programu jest ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (tekst jednolity z 2015 r. poz. 150).

Program określa:

1. Prognozę dotyczącą wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego gminy w poszczególnych latach, z podziałem na lokale socjalne i pozostałe lokale mieszkalne;
2. Analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji wynikający ze stanu technicznego budynków i lokali z podziałem na kolejne lata;
3. Planowaną sprzedaż lokali w kolejnych latach;
4. Zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania i podwyższania czynszu;
5. Sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy oraz przewidywane zmiany w zakresie zarządzania mieszkaniowym zasobem gminy w kolejnych latach;
6. Źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej w kolejnych latach;
7. Wysokość wydatków w kolejnych latach, z podziałem na koszty bieżącej eksploatacji, koszty remontów oraz koszty modernizacji lokali i budynków wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, koszty zarządu nieruchomościami wspólnymi, których gmina jest jednym ze współwłaścicieli, a także wydatki inwestycyjne;
8. Opis innych działań mających na celu poprawę wykorzystania i racjonalizację gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, a w szczególności:
 - a. niezbędny zakres zamian lokali związanych z remontami budynków i lokali,
 - b. planowaną sprzedaż lokali.

Program zakłada między innymi zwiększenie do 2017 r. liczby lokali socjalnych, które będą wydzielone z ogólnego zasobu mieszkaniowego. W związku z przewidywaną sprzedażą lokali zakłada się również zmniejszenie zasobu mieszkań komunalnych.

Ponadto w ramach programu przewidywane są stałe zwiększenia wydatków na remonty i modernizację budynków. Ustalono czynniki, jakie należy wziąć pod uwagę przy typowaniu danego lokalu do prac remontowych.

Dodatkowo szczegółowe zasady wynajmowania lokali określa uchwała w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Śmigiel.

3.2. Misja, wizja i cele strategiczne

Wizja rozwoju jest określeniem takiego obrazu Gminy, jaki uczestnicy procesu planowania chcieliby osiągnąć za 10 lat. Wizja określa bardzo ogólnie dlaczego działamy, do czego dążymy, jakie chcemy osiągnąć cele, jeśli podejmiemy działania strategiczne.

W Strategii Polityki Społecznej Gminy Śmigiel do roku 2025 wizję sformułowano w następujący sposób:

Gmina Śmigiel jest miejscem przyjaznym dla mieszkańców, umożliwiającym wysoki poziom życia poprzez zrównoważony rozwój gospodarczy, profesjonalną edukację, bogatą ofertę usług społecznych i integrację społeczności lokalnej.

Uczestnicy przygotowania strategii, jako realizatorzy polityki społecznej w Gminie, swoją misję określili w następujący sposób:

Naszą misją jest wspieranie osób i rodzin w ich dążeniach do samorealizacji, stabilnego i bezpiecznego funkcjonowania.

Strategia pozwala zaplanować harmonijny plan rozwoju, przygotować program działań zgodny z wcześniej wypracowaną wizją, ze szczegółowym podziałem na najważniejsze obszary polityki społecznej. W dokumencie wyszczególniono trzy priorytetowe obszary – cele strategiczne, podlegające interwencji w ramach realizacji Strategii. Cele te uszczegółowiono by mogły one stanowić podstawę do formułowania konkretnych zadań jakie należy podjąć lub kontynuować aby przybliżyć nas do założonej wizji Gminy Śmigiel.

W toku kształtowania strategii wyodrębniono niżej wymienione obszary priorytetowe jako cele strategiczne dla osiągnięcia:

1. Łagodzenie skutków oraz minimalizacja zagrożeń powodujących wykluczenie społeczne.
2. Tworzenie warunków do samodzielnego rozwiązywania problemów życiowych oraz aktywnego rozwoju osób i rodzin.
3. Budowanie zintegrowanej społeczności, która posiada potencjał do kreowania skutecznego systemu oparcia społecznego.

3.3. Analiza potencjałów i zagrożeń dla osiągnięcia zdefiniowanych celów polityki społecznej

Analizę słabych i mocnych stron, potencjałów i zagrożeń jakie mogą pojawić się przy realizacji celów strategicznych przeprowadzono metodą analizy SWOT. Kolejno zdefiniowane cele poddano badaniu pod kątem zasobów i deficytów jakie występują w naszej Gminie i są możliwe do zmiany poprzez podjęte działania. Zidentyfikowano również szanse oraz zagrożenia jakie mogą pojawić się w czasie realizacji planowanych działań. Są one niezależne od wpływu lokalnej polityki i niemożliwe do skorygowania. Niemniej wszystkie te czynniki stanowią tło podejmowanych działań i wpływają na ich realizację.

Szczegółowa i dogłębna analiza pozwoli na prawidłowe sformułowanie celów szczegółowych, osadzonych w realnych założeniach a w konsekwencji sposobów ich realizacji. Prawidłowo przeprowadzona analiza możliwości daje podstawy do formułowania celów osiągalnych, stanowiących odpowiedź na autentyczne potrzeby, z uwzględnieniem potencjałów i zidentyfikowanych ograniczeń.

ANALIZA SWOT

3.3.1. Łagodzenie skutków oraz minimalizacja zagrożeń powodujących wykluczenie społeczne

Mocna strony

- Ścisła współpraca większości instytucji realizujących zadania polityki społecznej w Gminie;
- poradnictwo specjalistyczne w Gminnym Punkcie wsparcia Rodziny;
- interdyscyplinarna pomoc specjalistów w Zespole ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz w grupach roboczych;
- sieć świetlic środowiskowych, pomoc asystenta rodziny;
- zróżnicowana oferta dożywiania osób ubogich i zagrożonych ubóstwem (jadłodajnia, bank żywności, posiłki w szkołach, zasiłki;
- optymalny poziom świadczeń pomocy społecznej;
- właściwe zatrudnienie i wykwalifikowana kadra Ośrodka Pomocy Społecznej;
- dostęp do usług opiekuńczych w wymaganym zakresie;
- wysoki poziom pomocy materialnej do uczniów z rodzin ubogich;
- niski poziom występowania narkomanii i bezdomności;
- brak takich zjawisk jak żebractwo, handel ludźmi, prostytutka.

Słabe strony

- brak domu dziennego pobytu dla osób niepełnosprawnych i starszych;
- ośrodki wsparcia dla osób niepełnosprawnych znajdują się poza gminą a liczba miejsc jest ograniczona;
- niski standard mieszkań socjalnych i ich niedostateczna ilość;
- niewystarczająca oferta mieszkań pod wynajem dla osób w trudnej sytuacji finansowej;
- utrudniony dostęp do programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy;
- utrudniony dostęp do specjalistycznego poradnictwa dla małżonków i związków partnerskich;
- ograniczone możliwości zatrudnienia się osób niepełnosprawnych, wymagających wsparcia w miejscu pracy;
- niedostateczna współpraca pomocy społecznej i służby zdrowia;
- brak infrastruktury pozwalającej na wydawania posiłków w Szkole w Bronikowie.

Szanse

- możliwość ubiegania się o środki europejskie na realizację programów na rzecz włączenia społecznego;
- rządowe programy osłonowe, np. Senior Wigor, ASOS;
- przyjazne warunki i klimat do tworzenia spółdzielni socjalnych;
- spadek poziomu bezrobocia na lokalnym rynku pracy i jego stosunkowo niski poziom;

- korzystne połączenie Śmigła względem innych miejscowości;
- rozwój stref gospodarczych, położonych w obszarze gminy;
- planowana reforma ustawy o pomocy społecznej oddzielająca pracę socjalną od realizacji świadczeń;

Zagrożenia

- niekorzystne zmiany struktury demograficznej społeczeństwa, ujemny wskaźnik migracji;
- dostępność narkotyków i dopalaczy, ogólne tendencje do wzrostu poziomu uzależnień (internet, alkohol, hazard, pornografia);
- emigracja zarobkowa młodych wykształconych mieszkańców;
- uboga oferta dobrze płatnych miejsc pracy dla osób wykwalifikowanych;
- niski poziom wynagrodzeń osób zatrudnionych;
- zjawisko pracy „w szarej strefie” a także na umowy niekorzystne dla pracownika;

3.3.2. Tworzenie warunków do samodzielnego rozwiązywania problemów życiowych oraz aktywnego rozwoju osób i rodzin.

Mocna strony

- dostęp do specjalistycznego poradnictwa w Gminnym Punkcie wsparcia Rodziny, poradnictwo w Gminnym Centrum Informacji;
- profesjonalna kadra pedagogów szkolnych i wspieranie rodziców w realizacji funkcji wychowawczych;
- funkcjonowanie Centrum Kultury oraz sieci bibliotek, które są ogniskami rozwoju kulturalnego społeczności lokalnej;
- bogata oferta zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży;
- funkcjonowanie stowarzyszeń wspierających osoby i rodziny w samodzielnym rozwiązywaniu problemów oraz dających możliwość samorealizacji;
- dobrze rozwinięta sieć szkół gminnych i zadowalający poziom nauczania;
- dostępność do szerokiego wachlarza możliwości nauczania na poziomie ponadgimnazjalnym w gminie;
- zatrudnianie doradców zawodowych w szkołach;

Słabe strony

- niedostateczna ilość miejsc w przedszkolach, brak przedszkoli przy niektórych ośrodkach szkolnych;
- znikoma oferta opieki nad dziećmi do lat 3;
- brak całodziennej opieki dla osób starszych;
- ograniczony dostęp do bezpłatnych kursów i szkoleń zawodowych;
- ograniczone możliwości pomocy rodzinom, których dochody przekraczają kryteria dochodowe;
- ograniczona oferta specjalistycznego poradnictwa na terenie gminy;
- mało atrakcyjna oferta spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań, innych niż sport, dla młodzieży;
- niski poziom motywacji niektórych grup społecznych do zmian;
- niedostateczna wiedza mieszkańców o możliwości uzyskania pomocy w instytucjach do tego przeznaczonych;
- uboga infrastruktura na miejsca spotkań dla młodzieży;

Szanse

- wyższe uczelnie w Lesznie;
- reforma systemu pomocy społecznej i zwiększenie finansowania realizacji przez Ośrodki funkcji profilaktycznych;
- programy i projekty skierowane do organizacji pozarządowych, których celem jest pobudzanie aktywności mieszkańców;
- możliwość pozyskania środków zewnętrznych na budowę systemu opieki dla dzieci i starszych osób zależnych;
- programy i projekty wspierające przedsiębiorczość i rozwijanie własnej działalności gospodarczej;

- system ulg dla rodzin wielodzietnych w oparciu o Kartę Dużej Rodziny;
- prace rządowe nad odbudowa systemu szkolnictwa zawodowego;

Zagrożenia

- szybko zmieniające się potrzeby rynku pracy i niedostosowany system szkolnictwa;
- nadmierny konsumpcjonizm i kreowanie zawyżonych potrzeb, które nigdy nie będą w pełni możliwe do osiągnięcia;
- niski poziom wynagrodzeń osób zatrudnionych;
- zjawisko bezrobocia osób młodych, które ukończyły naukę;
- przesunięcie wieku podejmowania samodzielności życiowej;
- rezygnacja z występowania o pomoc z powodu lęku przed stygmatyzacją społeczną;

3.3.3. Budowanie zintegrowanej społeczności, która posiada potencjał do kreowania skutecznego systemu oparcia społecznego.

Mocna strony

- współpraca gminy ze stowarzyszeniami w oparciu o program współpracy;
- wymierne wsparcie pracowników Urzędu Miejskiego, udzielane stowarzyszeniom i grupom nieformalnym a także pomoc taka jak użyczenie pomieszczeń, sprzętu itp.
- bogata tradycja Ochotniczych Straży Pożarnych w gminie;
- licznie działające kluby sportowe;
- liczne nieformalne grupy takie jak kluby seniora, koła gospodyń wiejskich;
- zróżnicowane stowarzyszenia, skupiające osoby o podobnych zainteresowaniach lub problemach życiowych;
- prężnie działający ruch harcerski;
- ośrodki wolontariatu oraz zaangażowani opiekunowie w każdej ze szkół;

Słabe strony

- niedostateczna liczba liderów kreujących integrację społeczną;
- ograniczona wielkość środków na zlecenie zadań gminy organizacjom pozarządowym;
- stosunkowo niewielka liczba organizacji pozarządowych;
- niedostateczne wykorzystywanie przez organizacje swoich możliwości w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań;
- brak umiejętności i wiedzy pracowników Ośrodka w zakresie organizowania społeczności lokalnych;

Szanse

- środki zewnętrzne, w tym unijne, na realizację projektów i programów;
- zmiany systemowe w pomocy społecznej kładące nacisk na aktywizację społeczności lokalnej poprzez tworzenie wyodrębnionych stanowisk;
- tworzenie warunków prawnych i organizacyjnych na poziomie centralnym do rozwoju aktywności obywatelskiej;
- liczne inicjatywy, szczególnie w szkołach, które dają możliwość wyłonienia liderów;
- budowanie systemu wsparcia dla lokalnych liderów;

Zagrożenia

- zjawisko świadomej alienacji i skupienie się na własnym życiu;
- pęd życia, brak czasu na podejmowanie nowych i dodatkowych aktywności;
- rozbudowana biurokracja, która hamuje inicjatywy i wzmaga obawy przed konsekwencjami prawnymi;
- niski poziom zaufania społecznego Polaków;

3.4. Cele szczegółowe polityki społecznej i sposoby realizacji

3.4.1. Łagodzenie skutków oraz minimalizacja zagrożeń powodujących wykluczenie społeczne.

1. Wzrost aktywności społecznej i zawodowej osób pozostających bez pracy, korzystających z pomocy społecznej.
2. Tworzenie przyjaznych warunków do rozwoju przedsiębiorczości i konkurencyjności.
3. Rozwój instytucji zaangażowanych w pracę na rzecz uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.
4. Wzbogacenie systemu wsparcia opiekunów osób zależnych, rozwój opieki środowiskowej.
5. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej i agresywnemu zachowaniu.
6. Odpowiedni poziom wsparcia finansowego i usługowego osób ubogich i zagrożonych ubóstwem.
7. Wszelkstronna i systemowa praca socjalna w rodzinach dysfunkcyjnych.
8. Wzbogacanie i doskonalenie systemu oparcia dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

3.4.2. Tworzenie warunków do samodzielnego rozwiązywania problemów życiowych oraz aktywnego rozwoju osób i rodzin.

1. Podnoszenie wiedzy i umiejętności osób w zakresie możliwości samodzielnego rozwiązywania problemów życiowych.
2. Wzbogacenie systemu poradnictwa specjalistycznego.
3. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup mieszkańców.
4. Rozbudowa środowiskowych form wsparcia opiekunów dzieci i osób zależnych, w szczególności osób aktywnych zawodowo.
5. Rozbudowa działań profilaktycznych podnoszących samoocenę oraz podstawowe umiejętności społeczne uczniów.
6. Utrzymanie wysokiego poziomu edukacji na wszystkich poziomach i kreowanie warunków do ustawicznego kształcenia się.

3.4.3. Budowanie zintegrowanej społeczności, która posiada potencjał do kreowania skutecznego systemu oparcia społecznego.

1. Zwiększenie liczby liderów, podejmujących inicjatywy społeczne i zachęcających innych do współdziałania.
2. Rozwój systemu wsparcia dla liderów i organizacji społecznych, przeciwdziałanie zjawisku wypalania się.
3. Edukowanie społeczeństwa, upowszechnianie wiedzy w zakresie możliwości podejmowania inicjatyw społecznych.
4. Stałe włączanie organizacji pozarządowych i grup nieformalnych do realizacji zadań samorządowych.
5. Odpowiedni poziom finansowania zleczanych zadań, z uwzględnieniem kosztów administracyjnych.
6. Dbłość o ośrodki wolontariatu działające w szkołach, które są kuźnią przyszłych aktywnych obywateli.
7. Budowanie wysokiego statusu i pozytywnego wizerunku osób podejmujących działania na rzecz dobra wspólnego.

3.5. Podmioty zaangażowane w realizację Strategii i źródła finansowania

W realizacji Strategii zaangażowane powinny być nie tylko instytucje samorządowe działające w sferze polityki społecznej ale także organizacje pozarządowe i podmioty prywatne, które przyjmą zaproszenie do współpracy.

Gminne jednostki realizujące zadania w ramach polityki społecznej:

- Urząd Miejski Śmigła,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu,

- Samorządowe Szkoły i Przedszkola,
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Centrum Kultury w Śmiglu
- Ośrodek Kultury Fizycznej i Rekreacji w Śmiglu,
- Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Śmiglu,

Inne jednostki z którymi należy podjąć współpracę w celu realizacji Strategii:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościanie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Kościanie,
- Komenda Powiatowa Policji w Kościanie,
- podmioty służby zdrowia, działające na terenie gminy,
- organizacje pozarządowe działające na terenie gminy.

Źródła finansowania zadań wynikających z realizacji celów określonych w strategii:

- budżet miasta
- budżet państwa
- fundusze europejskie
- inne programy i granty

3.5. Sposób monitorowania realizacji celów strategicznych

Do poszczególnych celów strategicznych określone zostały mierniki stopnia realizacji. Ośrodek Pomocy Społecznej będzie zbierał dane za kolejne lata realizacji strategii, zmiany wielkości a także ich poziom będą obrazowały stopień realizacji Strategii. Zebrane dane zostaną przekazane Burmistrzowi Śmigła.

3.5.1. Łagodzenie skutków oraz minimalizacja zagrożeń powodujących wykluczenie społeczne.

1. liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Śmigiel, zarejestrowanych w PUP;
2. liczba klientów pomocy społecznej, którzy odbyli szkolenia lub kursy poszerzające ich umiejętności zawodowe a także społeczne,
3. liczba rodzin objętych pomocą społeczną, liczba rodzin objętych pracą socjalną,
4. liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa;
5. liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu takich powodów jak: bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność, wielodzietność,
6. liczba osób korzystających z usług opiekuńczych,
7. liczba osób korzystających z innych form opieki nad osobami starszymi,
8. liczba miejsc w przedszkolach,
9. liczba miejsc w ośrodkach zapewniających opiekę dzieciom do lat 3,
10. liczba osób niepełnosprawnych korzystających z dziennej opieki środowiskowej (WTZ, Ośr. Reh. Itp.)
11. liczba wszczętych „Niebieskich kart”,
12. wielkość środków przeznaczonych na zasiłki z pomocy społecznej, środki na usługi,
13. liczba rodzin objętych asystentura rodzinną,
14. liczba osób, które podjęły leczenie uzależnień, skierowanych przez Ośrodek i Komisję ds. RPA,
15. wskazanie nowych lub godnych uwagi przedsięwzięć na rzecz rodzin i osób znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

3.5.2. Tworzenie warunków do samodzielnego rozwiązywania problemów życiowych oraz aktywnego rozwoju osób i rodzin.

1. liczba godzin poradnictwa specjalistycznego, dostępnego w GPWR,
2. rodzaje specjalistycznego poradnictwa,
3. liczba osób korzystających z bezpłatnych porad,
4. liczba przedsięwzięć i wydarzeń jakie przygotowuje Centrum Kultury w Śmiglu,
5. liczba kół zainteresowań w Centrum Kultury w Śmiglu,
6. liczba imprez zorganizowanych przez OKFIR,
7. liczba szkoleń i kursów w zakresie rozwoju kompetencji życiowych przygotowanych przez jednostki samorządowe i inne prowadzące działalność dla mieszkańców gminy, liczba uczestników,
8. liczba osób starszych zrzeszonych w klubach seniora,
9. liczba klubów sportowych,
10. liczba klubów i kół zainteresowań w szkołach,
11. wyniki badania losów absolwentów szkół ponadgimnazjalnych,
12. wskazanie godnych uwagi przedsięwzięć na rzecz zwiększenia aktywności mieszkańców i ich samorozwoju.

3.5.3. Budowanie zintegrowanej społeczności, która posiada potencjał do kreowania skutecznego systemu oparcia społecznego.

1. wielkość środków przeznaczonych przez Gminę na realizację zadań przez organizacje pozarządowe,
2. liczba organizacji pozarządowych, które realizowały zadania dofinansowane ze środków Gminy,
3. liczba organizacji, które uzyskały wsparcie rzeczowe i organizacyjne od gminnych jednostek samorządowych,
4. liczba wolontariuszy w szkolnych kołach wolontariatu, w szkołach gminnych,
5. wskazanie godnych uwagi przedsięwzięć na rzecz integracji społeczności lokalnej.

Podsumowanie

Strategia w znaczeniu ogólnym oznacza naczelną orientację gospodarczą, społeczną, militarną, która wyraża dominujący kierunek działania danego systemu. Ta naczelną orientacją jest główną linią i zarazem wytyczną postępowania kierownictwa systemu w związku z sytuacjami, jakie zachodzą w otoczeniu i przy uwzględnieniu własnego potencjału kadrowego, organizacyjnego, finansowego i techniczno-produkcyjnego. Należy podkreślić, że strategia w wymiarze podstawowym ma zawsze charakter kompleksowy, ponieważ jest projektem przyszłej organizacji i funkcjonowania całego systemu.

Strategia zarządzania jednostkami:

- przedstawia cele ogólne i cele cząstkowe szczególnego znaczenia, a więc te, które rozstrzygają o tworzeniu, funkcjonowaniu i rozwoju organizacji jako całości,
- jest zdeterminowana przez otoczenie i przez czynniki wewnętrzne,
- uwzględnia poziom organizacyjno-techniczny i zasoby otoczenia,
- jest wyrażona w formie programów i planów dotyczących działalności globalnej lub jakiejś funkcji organizacji,
- jest określona w elastycznym horyzoncie planowania,
- podlega ocenie przez zastosowanie określonych kryteriów efektywności.

Wszystkie te elementy zawiera Strategia Polityki Społecznej Gminy Śmigiel do Roku 2025. W pierwszej części dokumentu dokonano diagnozy otoczenia a także zasobów i potencjałów do realizacji podstawowych zadań Gminy w ramach kreowania polityki społecznej.

Następnie dokonano przeglądu realizowanych Gminnych programów w zakresie polityki społecznej, które wpływają na poziom i kierunki realizacji zadań na rzecz rozwoju społeczności lokalnej. W dokumencie przedstawiono również podstawowe cele i priorytety jakie wytyczają dokumenty strategiczne na poziomie centralnym, regionalnym i lokalnym, tj. strategii krajowe, wojewódzkie i powiatowe. Strategia Polityki Społecznej Gminy Śmigiel do Roku 2025 w pełni wpisuje się w powyższe zapisy i jest zgodna z kierunkiem rozwoju społecznego w naszym kraju.

W ramach Strategii Społecznej Gminy Śmigiel do Roku 2025 określono misję i wizję przyszłości Gminy. Realizacja pożądanego wizji Gminy jest możliwa, zdaniem osób pracujących przy budowaniu strategii, tylko dzięki osiągnięciu poniższych celów jakimi są:

1. Łagodzenie skutków oraz minimalizacja zagrożeń powodujących wykluczenie społeczne.
2. Tworzenie warunków do samodzielnego rozwiązywania problemów życiowych oraz aktywnego rozwoju osób i rodzin.
3. Budowanie zintegrowanej społeczności, która posiada potencjał do kreowania skutecznego systemu oparcia społecznego.

Cele te wyznaczają priorytety i główne kierunki działania dla wszystkich instytucji w Gminie Śmigiel, które są zaangażowane w realizację zadań związanych z polityką społeczną i rozwiązywaniem problemów społecznych, czyli przede wszystkim z pomocą społeczną ale także zadań związanych oświatą, wypoczynkiem i kulturą, bezpieczeństwem, współpracą z organizacjami pozarządowymi.

Realizacja Strategii będzie podlegała monitorowaniu przez Ośrodek Pomocy Społecznej i zgodnie z wizją powinna tworzyć mieszkańcom przyjazne warunki, umożliwiające wysoki poziom życia poprzez zrównoważony rozwój gospodarczy, profesjonalną edukację, bogatą ofertę usług społecznych i integrację społeczności lokalnej.